

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

[Svenska, F. H. P. R.]

Statens
Hösta

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN

OCH

LOKALFÖRENINGARNA

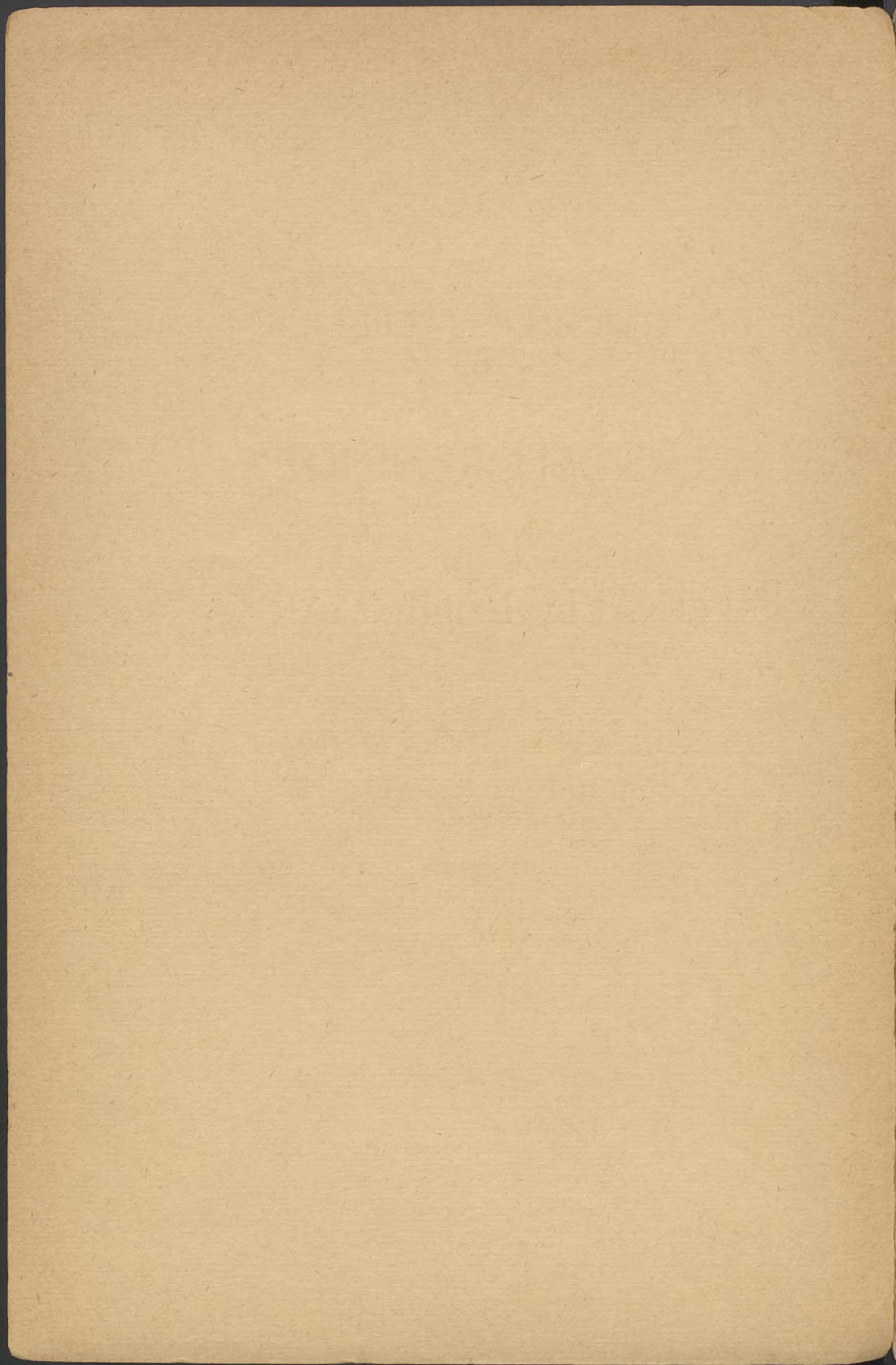
FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1906.

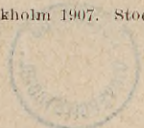

STOCKHOLM
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI
1907.

ÅRSBERÄTTELSE
FÖR
LANDSFÖRENINGEN
OCH
LOKALFÖRENINGARNA
FÖR
KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT
1906

Stockholm 1907. Stockholms-Tryckeriet.

FRANKLIN

FRANKLIN

FRANKLIN

FRANKLIN

FRANKLIN

Centralstyrelsens

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt

årsberättelse 1906.

Det nationella nydaningsarbetet med dess på alla områden ökade lifaktighet har bland kvinnorna funnit sitt starkaste och mest målmedvetna uttryck i deras arbete för politisk rösträtt. Den kvinnliga rösträttsrörelsen har under det år som gått, genom sina landvinningar bland kvinnorna själfva, bland männen, i den allmänna opinionen, pressen och riksdagen, med ett slag flyttats från de fromma önskningarnas och de fjärran hägrande drömmarnas område till realpolitikens arena.

Vid 1905 års slut bestod Landsföreningen af 47 lokalföreningar, vid 1906 års slut af 73. Landsföreningen har sålunda under året ökat med icke mindre än 26 föreningar.* De nybildade föreningarne finnas i Edsvalla, Eskilstuna, Hedemora, Hörby, Jönköping, Katrineholm, Kil, Kiruna, Kisa Kopparberg, Kristianstad, Kumla, Lidköping, Lyckeby, Mjölby, Mölnbo, Skutskär, Sollefteå, Strängnäs, Strömstad, Södertälje, Tidaholm, Trelleborg, Visby, Västerås, Åmål.

Arbetsåret 1906 inleddes med Centralstyrelsens tredje årsmöte, som afhölls i Norrköping 10—11 januari. Vid mötet voro 23 föreningar representerade af följande 25 medlemmar:

Föreningars bildande.

Centralstyrelsens årsmöte.

*) I början af 1907 ha föreningar bildats i Seffle och Norrahammar.

Fröken C. Falk, Arboga; fru A. Lindström, Arvika; fröken V. Olander, Falun; fröken O. Marin, Filipstad; fru E. Giliusson, Grängesberg; fru F. Carlberg, Göteborg; fru K. Borg, Helsingborg; fröken E. Sundholm, Hudiksvall; fröken Th. Hökerberg, Karlshamn; fröken S. Kruse, Karlskrona; fru G. Hellberg, Karlstad; fru W. Sjödin, Linköping; fröken H. Borelius, Lund; fröken H. Söderberg, Norrköping; fröken S. Wollter, Norrtälje; fru A. Tonning, Ronneby; fru J. Velander, Skara; fröken A. Whitlock, fröken G. Adelsborg, fru A. M. Holmgren, Stockholm; fru E. Hagen, Uppsala; fru E. Linder, Varberg; fröken G. Thorman, Vaxholm; fru G. Petrini, Växiö; fröken A. Renborg, Östersund.

Programmet upptog två enskilda förmiddagsmöten, hvilka ägde rum i Pihlska skolans lokal samt ett offentligt diskussionsmöte första dagens afton i Stadshuset.

Mötet öppnades af Centralstyrelsens ordförande, fröken Anna Whitlock, som föredrog sistlidna års styrelseberättelse, hvarefter företogs val af ordförande, sekreterare och kassaförvaltare, till hvilka funktioner återvaldes med sluten omröstning fröken A. Whitlock, fru A. M. Holmgren och fröken G. Adelsborg.

Sedan en del mindre föreningsärenden afgjorts, upptogs till behandling frågan om *igångsättande af en masspetition från Sveriges kvinnor om erhållande af politisk rösträtt*. Ämnet var uppställt af styrelserna i Stockholms och Göteborgs F. K. P. R. af Sundsvalls F. K. P. R. samt lifligt förordadt af Uppsala F. K. P. R. och dess centralstyrelsemedlem. Sedan man hufvudsakligen på grund af den alltför korta tiden afslagit anordnandet af en petition till 1906 års riksdag, beslöts enhälligt att igångsätta en sådan för att senare tillställas antingen regering eller riksdag eller på annat lämpligt sätt användas, om frågan ej blefve löst under 1906 års riksdag. Angående själfva petitionsformuläret uppdrogs åt Verkställande Utskottet (V. U.) att affatta ett sådant, som utan någon som helst ändring af alla lokalföreningarne skulle användas. Därpå fastställdes följande ingress:

Vi undertecknade svenska kvinnor anse att, då kvinnan har samma skyldighet att lyda lagen som mannen, rättvisan kräfver, att hon äfven får samma rätt som han att deltaga i valet af lagstiftare. Genom att här nedan teckna våra namn vilja vi gifva uttryck åt vår önskan, att politisk rösträtt må tillerkännas svensk kvinna på samma villkor som svensk man.

Det andra på programmet, upptagna diskussionsämnet var *förslag om utsändande af ett upprop till Sveriges kvinnor att*

ingå i rösträttsföreningarna. Sedan man allmänt uttalat sig för önskvärdheten häraf, beslöts att å petitionslistornas fränsida införa ett sådant upprop. Detta fick följande lydelse:

Konstitutionsutskottet förklarade vid 1905 års riksdag, »att krafvet på politisk rösträtt för kvinnor ännu icke vunnit någon allmännare eller lifligare anslutning från kvinnornas egen sida». Samma öfvertygelse återfinnes i den Staaffska ministärens afvisande svar till de deputationer, som i december 1905 till den framburo kvinnornas anhållan om politisk rösträtt. Hvarje kvinna, som inser det rättvisa och det för kvinnorna själfva, för hemmen och för fosterlandet gagneliga i att kvinnorna erhålla lagstadgad inflytande på samhällsutvecklingen, bör känna som sin plikt att ansluta sig till rörelsen genom att ingå i en förening för kvinnans politiska rösträtt. Ett sjuttiofem sådana, sammanslutna till en landsförening, ha sedan 1902 uppstått i Sverige. Skrif blott ett *ja* på framsidans sista kolumn, så erhåller Ni alla vidare nödiga upplysningar. Svare riksdag och regering genom att blifva medlem af närmaste kvinnliga rösträttsförening!

Sundsvalls F. K. P. R. hade insändt förslag till ett par smärre stadgeändringar vid fastställandet af Landsföreningens stadgar, hvilket skulle äga rum hösten 1906. I detta sammanhang framdrogos andra önskemål rörande stadgarne. Centralstyrelsen beslöt, att det nya stadgeförslaget skulle baseras på interimstadgarna med några smärre ändringar och tillägg samt uppdrog åt V. U. att inkomma med förslag till definitiva stadgar.

Nästa större fråga på programmet var den af Stockholms F. K. P. R. uppställda: *Borde man ej försöka intressera de olika nykterhetsgrupperna för kvinnans rösträtt?* Inledarinnan, fröken Hilma Söderberg, uttalade i ett varmt anförande önskvärdheten af ett närmande mellan rösträttsföreningarne och de olika nykterhetsgrupperna. Efter en liflig diskussion fattades enhälligt följande resolution:

»Landsföreningen skall närma sig de olika nykterhetsgrupperna dels genom att skrifva i deras press och hålla föredrag i deras lokaler, dels på annat lämpligt sätt.»

Det af Karlskrona F. K. P. R. uppställda ämnet: *Böra rösträttsföreningarna göra något för att sprida medborgerlig kunskap bland den kvinnliga skolungdomen?* inleddes af fröken Sigrid Kruse. Under diskussionen uttalade man sig i allmänhet mot ett officiellt ingripande från Centralstyrelsens sida, men framhöll det önskvärda i att F. K. P. R. genom sina styrelse- och föreningsmedlemmar sökte påverka flickskolor-

nas föreståndarinnor och lärarinnor samt söka sprida social kunskap t. ex. inom ungdomsföreningar.

Frågan om *utsändande af föreläsare till de olika landsortsföreningarna* hade väckts af Arboga F. K. P. R. och inleddes af fröken Carolina Falk. Sedan både genom inledningsföredraget och diskussionen framhållits nödvändigheten att mera allmänt få till stånd upplysande föredrag i rösträttsfrågan särskildt i landsorten, måste man dock tills vidare afstå från sådana planer hufvudsakligen på grund af pekuniära svårigheter.

Slutligen behandlades efter inledningsföredrag af fru Ellen Hagen den af Stockholms F. K. P. R. uppställda frågan om en *kvinnornas dag* skulle anordnas. Med en ganska betydande röstöfvervikt beslöts att icke anordna en sådan dag.

På programmet för första aftonens offentliga diskussionsmöte stod frågan: »*Hvad kan göras för att höja kvinnornas ansvarskänsla för värden af det allmänna och för att öka och sprida intresset för den politiska rösträtten, särskildt bland de kroppsarbetande kvinnorna?*» Ämnet, som var uppställt af Filipstads F. K. P. R., inleddes med ett intressant föredrag af fru Frigga Carlberg, hvarpå följde en liflig diskussion, i hvilken både män och kvinnor deltog.

Redan vid föregående årsmöte hade beslut fattats om utgifvande af en broschyr om mannens målsmanskap. V. U. fick nu i uppdrag att efter eget godtfinnande utse lämplig författare till en sådan broschyr. Likaså öfverlämnades till V. U. att föreslå lämpliga åtgärder för att stödja ett vid 1906 års riksdag väntadt förslag om upphäfvande af mannens målsmanskap.

För rösträttsidéens spridande till en större allmänhet beslöts, att Centralstyrelsen skulle utgifva en skriftserie, dels original, dels öfversättningar, i flygblad eller broschyrer, och uppdrogs det åt V. U. att utröna lämpligaste sättet för förslaget realisering.*) Äfven skulle man fortfarande söka

*) Af »Skrifter utgifna af Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt» äro å Björck & Börjessons förlag utkomna:

I. Till regeringen från svenska kvinnor ingifna skrivelser i rösträttsfrågan 1905—1906	(—: 50) —: 25
II. Hvilka svenska kvinnor äga kommunal rösträtt? af Gustaf A. Aldén. Per 1,000 ex.	6: —
Strödda intryck från den Internationella kvinnorösträttskongressen i Köpenhamn af Ann Margret Holmgren	—: 10

införa notiser i pressen och beslöts för detta ändamål, att man för 1906 skulle prenumerera på utländska kvinnotidskrifter och uppdraga åt olika personer att ur dessa göra utdrag för publicering.

Fredrika-Bremerförbundet hade godhetsfullt lofvat att äfven 1906 afgiftsfritt sända ett ex. af Dagny till alla F. K. P. R.

Angående Landsföreningens årsberättelse beslöts, att kostnaderna för denna skulle fördelas efter samma grunder som föregående år samt att hvarje lokalförening till 1906 års berättelse skulle lämna statistik öfver gifta och ogifta medlemmar samt deras yrken.

Till ledning för bedömande af den kvinnliga rösträttsfrågans utsikter i riksdagen beslöts, att Centralstyrelsens medlemmar skulle åtaga sig att skaffa en så vidt möjligt säker kännedom om riksdagsmännens för de olika länen ställning till frågan om kvinnans politiska rösträtt, och att till V. U. inlämna skriftlig uppgift härom.

Från Danske Kvindeföreningers Valgretsforbund hade inkommit förslag om, att den internationella rösträttskongressen, som skulle hållits i London sommaren 1906, skulle förläggas till Köpenhamn och hållas under förra hälften af augusti. Centralstyrelsen gillade det danska förslaget och beslöt, att valen af delegerade till Londonmötet skulle gälla för Köpenhamnmötet.

Centralstyrelsemötet avslutades med en animerad fest å Hotel Standard, där Norrköpings F. K. P. R. var värd. Den största gästfrihet kom under mötesdagarne Centralstyrelsens medlemmar till del, och det var säkert med idel angenäma minnen, som medlemmarne återvände hvar och en till sitt.

Sedan den liberala regeringen i december 1905 vägrat upptaga kvinnornas rösträttsfråga i sin rösträttsproposition, återstod för kvinnorna intet annat än att vända sig till riksdagen. Sålunda insändes under januari månad icke mindre än 25 petitioner från rösträttsföreningar till riksdagens samtliga ledamöter och 11 till olika läns riksdagsmän. Dessutom öfverlämnade Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt en af 58 medlemmar undertecknad petition till Första och Andra kammarens ledamöter. Denna åtföljdes af en karta utvisande alla de orter i Sverige, där rösträttsföreningar (vid denna tid 60) funnos. Denna skrifvelse framlämnades kort före rösträttsdebatten i riksdagen. Skrifvelsen var af följande lydelse:

Under senare år hafva de svenska kvinnorna i stor utsträckning blifvit medvetna om orättvisan i, att de äro uteslutna från fäderneslandets högsta medborgarrätt — den politiska rösträtten.

För att inverka på den allmänna opinionen hafva de sammanslutit sig i föreningar för kvinnans politiska rösträtt. I detta ögonblick finnas 60 sådana föreningar, spridda öfver hela landet. (Se den bilagda kartan.) Nästan alla dessa föreningar bestå uteslutande af kvinnor, men kvinnor af alla stånd och villkor, gifta och ogifta, kvinnor från stad och land, kroppsarbeterskor liksom kvinnor ur de högsta samhällsklasserna. Alla dessa föreningar hafva i sin ordning bildat en landsförening för kvinnans politiska rösträtt. Denna organisation af kvinnorna har väckt intresse för och förståelse af det rättvisa i kvinnornas rösträttskraf, hvilket ej minst visat sig inom Riksdagen.

Efter regeringens vägran att i den Kungl. rösträttspropositionen till 1906 års riksdag medtaga kvinnorna, hafva flertalet styrelser i lokalföreningarna för kvinnans politiska rösträtt med förtroende och hopp vändt sig till Riksdagens ledamöter med vördsam hemställan, att de ville väcka eller understödja motion om kvinnans politiska rösträtt vid innevarande riksdag. Också hafva ej mindre än fem motioner i detta syfte hittills blifvit väckta. För att befrämja sin sak hafva kvinnorna under de sista veckorna samlat underskrifter till en petition om politisk rösträtt för kvinnan. Petitionen hade vid april månads slut omkring 60,000 underskrifter.

Till följd af historiskt djupt liggande orsaker har den svenska kvinnan under det senaste århundradet kommit att intaga en helt annan ställning i samhället än förut. Hon verkar numera ej blott som maka, mor och husmor inom hemmet, utan gör en betydande direkt insats i fosterlandets materiella och andliga kulturarbete, och drager i många fall samma skattebörd som mannen. Visserligen hindras hon genom lagar, som ha sitt upphof i föråldrade förhållanden, att göra all den nytta hon kunde, liksom hon, äfven där hennes arbete både kvalitativt och kvantitativt är likställdt med mannens, erhåller en afsevärdt lägre ersättning. Och dock ser man öfverallt svenska kvinnor med entusiasm, klokhet och uthållighet uppoffra tid, krafter och medel för uppnående af ideella och kulturella mål. Kvinnans arbete för folkuppfostran, nykterhet, sedlighet, för utjämning af klasskillnad, hennes arbete bland barn, sjuka, gamla och fattiga torde vara af alla känt och erkänt.

Men år för år känner kvinnan allt starkare, att hennes insats i arbetet ej kan blifva af verkligt ingående betydelse, så länge hon är utestängd från allt inflytande på lagstiftning och beskattning. Hon kan icke tillvarataga sina speciella intressen som kvinna, hon är utestängd från att i högsta instans påverka de kulturfrågor, åt hvilka hon ger sitt intresse och sitt arbete.

Under den närvarande tiden, då behovet af nationell samling är djupt känt bland män och kvinnor, vore det ett slöseri med stora värden att endast använda hälften af nationens kraft. Just därför att kvinnans natur i många fall är olik mannens, behöfver samhället för sin egen skull ej blott mannens utan äfven kvinnans insats i samhällsarbetet.

Utvidgningen af männens rösträtt, hur önskvärd den än må förefalla, skulle — om kvinnans rösträttskraft lämnas opåaktade — ställa kvinnorna i relativt sämre ställning än de nu intaga, då de jämte stora kategorier af män äro uteslutna från politiskt inflytande. Härigenom skulle skapas ett nytt och stort missnöjdt parti. Rösträttsfrågan vore under sådana omständigheter ej löst, utan komme att oupphörligt göra sig påmind, och slutligen förblefve en dyrbar kraft, som kunde användas i arbete för samhällets lyckliga utveckling, obrukad.

Undertecknade svenska kvinnor hemställa därför till Er, Herr Riksdagsman, att Ni ville använda Ert inflytande och Er röst till att *svensk kvinna* må erhålla politisk rösträtt på samma villkor som *svensk man*.

Stockholm i maj 1906.

Hufvudintresset såväl som det mest betydelsefulla arbetet under det gångna året kom dock att samlas kring masspetitionen. Det blef denna, som mer än allt annat kom att ge lif och färg åt 1906 års rösträttsarbete. Intet har såsom masspetitionen förmått väcka kvinnorna och samla dem för ett gemensamt mål. Här fanns ett arbete, i hvilket alla kunde deltaga; också växte de frivilliga arbetarnes antal oafbrutet. Redan i februari började man i olika delar af landet att öppna rösträttsbyråar och sprida listor och upprop. Dagny, Social Tidskrift och Idun läto listor medfölja till sina prenumeranter, och ju längre rörelsen framskred ju flera tidningar — särskildt i landsorten — intogo upprop och klipplistor. Listorna in-skickades till de respektiva föreningarnas rösträttsbyråar, hvilka insände uppgift å namnantalet månadsvis till V. U., som i tidningarne publicerade siffrorna, fördelade på de olika länen. På detta sätt kom petitionen att oafbrutet verka på opinionen, på samma gång som föreningarne sporrades att öfverbjuda hvarandra. Något som särskildt under årets sista månad bidrog att öka namnantalet var anordnandet på skilda ställen af en »namninsamlingsdag», då rösträttsföreningarnes medlemmar mera allmänt gingo omkring med listor efter att förut genom tidningarna ha varskott allmänheten härom. Genom omröstning inom Centralstyrelsen beslöts, att masspetitionen skulle indragas 31 december, oaktadt från några håll röster höjde sig för en fortsatt namninsamling, då marken visat

Masspetitionen.

sig så väl beredd, och en omsvängning till kvinnornas förmån kort förutägt rum inom ett af de stora politiska partierna, nämligen det socialdemokratiska, hvarigenom man nu kunde vänta en ännu större tillslutning från arbeterskornas sida.

Fullt avslutad upptog petitionen **142,128** namn sålunda fördelade: *

Stockholms stad och län 35,112, Göteborgs och Bohus län 17,685, Malmöhus län 10,276, Västernorrlands län 8,634, Värmlands län 8,384, Gäfleborgs län 7,313, Östergötlands län 6,503, Kopparbergs län 6,280, Örebro län 5,564, Västmanlands län 4,126, Hallands län 4,098, Södermanlands län 3,821, Uppsala län 3,813, Blekinge län 3,495, Jönköpings län 3,117, Jämtlands län 2,424, Skaraborgs län 2,331, Västerbottens län 1,973, Kristianstads län 1,821, Norrbottens län 1,727, Älfsborgs län 1,290, Kronobergs län 889, Gottlands län 736, Kalmar län 716.

Af Sveriges kvinnor öfver 18 år ha 8,13 proc. undertecknat petitionen. Såsom en jämförelse med denna siffra må anföras, att undertecknarne af 1898 års petition (däraf öfver 63,000 voro kvinnor) utgjorde 12,78 proc. af Sveriges myndiga befolkning, och att antalet röstberättigade enligt sista statistiska uppgift är 8,2 proc. af landets befolkning.

Motioner om rösträtt för kvinnor.

Vid 1906 års riksdag väcktes icke mindre än fyra motioner om rösträtt för kvinnor, däraf två i Första och två i Andra kammaren, ett bevis för att frågan vunnit terräng äfven inom riksdagen. Först märkes landshöfding Sjöcrona, som i Första kammaren i likhet med år 1904 motionerade om politisk rösträtt för kommunalt röstberättigade kvinnor, samt herr P. Em. Lithander, som med tre instämmanden i samma kammare motionerade om rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män. Vidare i Andra kammaren herr P. Hörnstén, som tillsammans med fem andra motionärer framlade förslag om allmän rösträtt för kvinna på samma villkor som de i den kungl. propositionen för män föreslagna och slutligen borgmästaren C. Lindhagen, som tillsammans med 7 medmotionärer motionerade om allmän rösträtt för kvinnor och män med uteslutande af vissa i den kungl. propositionen föreslagna garantier.

Tacksamhetskrifvelse till motionärerna.

I april utsände Centralstyrelsen till samtliga motionärer en tacksamhetskrifvelse så lydande:

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, som består af 58 föreningar med omkring 6,600 medlemmar, ber att genom sin Central-

*) Petitionen, bunden i XIX tjocka band, inlämnades jämte en särskild skrifvelse från Centralstyrelsen till remissdebatten i riksdagen den 6 februari 1907.

styrelse få framföra de svenska kvinnornas stora tacksamhet till de Herrar Riksdagsmän, som i motioner framburit deras rättvisa kraf på politisk rösträtt.

Det är vår öfvertygelse, att Ni därmed gjort Eder till målsman för en rättfärdig och för fosterlandets sunda utveckling gagnelig sak. Stockholm i april 1906.

Å Centralstyrelsens vägnar:

Anna Whitlock.

Ordförande.

Gertrud Adelborg.
kassaförvaltare.

Ann Margret Holmgren
f. Tersmeden.
sekreterare.

För första gången på de fyra år, som frågan om kvinnans politiska rösträtt varit före i riksdagen, vinner den majoritet inom konstitutionsutskottet, som tillstyrker en skrivelse till regeringen med begäran om utredning och af densamma föranledt förslag angående rösträtt för kvinnor. Konstitutionsutskottets förslag tillstyrkes af Första kammaren med 69 röster mot 60 och af Andra kammaren med 127 röster mot 100. 1906 års riksdagsbeslut betecknar den första stora verkliga seger, de svenska kvinnorna vunnit i kampen för sin rätt.

*Riks-
dagens be-
slut.*

Den 7—11 augusti samlades representanter för den kvinnliga rösträttsrörelsen öfver hela världen till den tredje internationella kongressen i Köpenhamn. Utom de delegerade deltog Sverige med ett mycket stort antal mötesdeltagare. Till Sveriges delegerade hade valts fröken A. Whitlock, fröken G. Adelborg, fru A. M. Holmgren, fru F. Carlberg, dr L. Wahlström och fru A. Montelius; till suppleanter fru E. Broomé, fröken H. Borelius, fröken J. Wallerstedt, fru E. Hagen, fru S. Boström och fru A. Bugge-Wicksell. Af de delegerade voro dr Wahlström och fru Montelius förhindrade att infinna sig, hvarför fröknarna Borelius och Wallerstedt fingo inträda i deras ställe. Från suppleanterna fruarna Broomé, Boström och Hagen hade äfven kommit återbud, så att endast en af de valda suppleanterna, fru Bugge-Wicksell, återstod. Som suppleanterna icke ägde någon talan, men däremot tillerkändes en del andra förmåner såsom frikort till fester o. d. och Sverige faktiskt hade rättighet till ytterligare fyra suppleantplatser, valde V. U. följande fyra i Köpenhamn närvarande medlemmar af svenska rösträttsföreningar att fylla de frånvarandes platser nämligen: fröknarna S. Bergman och S. Gyllencrutz, Stockholm, fröken E. Wester, Engelholm och fröken E. Andersson, Norrköping.

*Den inter-
nationella
kvinn-
alliansens
möte i
Köpen-
hamn.*

Förhandlingarna, som ägde rum i det ståtliga konsertpalatset i Bredgade, pågingo i allmänhet med endast korta mellanrum under de fyra dagar kongressen varade från kl. 9 på morgonen till sent på aftonen under ordförandeskap af den internationella kvinnoalliansens idealiska president Mrs Carrie Chapman Catt. Det mycket rikhaltiga och omväxlande programmet upptog hälsningstal från skilda danska kvinnoföreningar, från länder, som ännu icke anslutit sig till alliansen, från länder, där den kvinnliga rösträtten är genomförd, från s. k. *fraternal societies* samt rapporter från alla anslutna länder, 12 till antalet. Rapporten för Sverige afgafs af Landsföreningens ordförande, fröken A. Whitlock! Den svenska rösträttsrörelsens starka organisation och snabba utveckling tillvann sig kongressens odelade beundran. Den andra mötesdagens eftermiddag var anslagen till minnet af den kvinnliga rösträttsrörelsens ädla och outtröttliga banbryterska i den Nya Världen, Susan B. Anthony. Vid detta tillfälle talade fröken G. Adelborg å de svenska kvinnornas vägnar. Vid ett skandinaviskt möte, då endast föredrag på de nordiska språken höllos, talade fruarna Carlberg och Bugge-Wicksell, den förra om kvinnans sociala ansvar, den senare om hennes politiska. Fru Holmgren redogjorde under ett offentligt aftonmöte för den kommunala rösträtten i Sverige samt skildrade sina föredragsresor. I egenskap af delegerad för de Svenska Kvinnornas Nationalförbund talade fröken Hulda Lundin å detta förbunds vägnar och dr Ellen Sandelin såsom delegerad för det Internationella Kvinnorådet.

Vid kongressen beslöts, att nästa kongress skulle hållas i Holland våren 1908, att det af alliansen redan förut antagna märket, föreställande Rättvisans gudinna med en vågskål i handen, skulle utarbetas i brons på det att priset icke skulle ställa sig hindrande för någon, som ville bära det,*att alliansen skulle utgifva ett eget rösträttsorgan, hvilket tills vidare endast skulle bestå af ett kortare månatligt meddelande förnämli-gast afsedt för rösträttsföreningarnas egna medlemmar och upptagande underrättelser från alla anslutna länder,** att

*) Märket rekvideras till ett pris af 40 öre hos den konstnär, som ritat det, fru Johanne Pedersen-Dan, 39 Griffenfeldtsgade, Köpenhamn. Vid större rekvisitioner lämnas rabatt. Märkena kunna äfven erhållas i bättre metaller.

***) Det första numret af *Jus Suffragii* utkom redan i september. Redaktör är den internationella alliansens sekreterare, fröken Martina

rösträttsalliansen skulle utgifva en handbok i kvinnornas rösträttsfråga, till hvilken hvart land skulle bidraga dels genom en historik öfver sin rösträttsrörelse, dels genom ett sammandrag af rikets konstitutionella förhållanden, att den internationella alliansen på egen bekostnad skulle sända en skrifvelse om kvinnans rösträtt, undertecknad af alla anslutna länders centralstyrelseordförande, till parlamenten i hvarje land, hvars kvinnliga rösträttsledning därom gjorde framställning till alliansens styrelse.

De tolf till alliansen anslutna länderna voro: Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, England, Holland, Italien, Ungern, Ryssland, Förenta Staterna, Australien, Canada. Hvert och ett af dessa länder var representeradt af flera kända och framstående kvinnor. Främst stod säkert Förenta Staterna, som utom Mrs. Chapman Catt, öfverträffad såsom organisatör och ledare, äfven hade sändt sådana kvinnor som Rev. Anna H. Shaw, den framstående kvinnliga prästen, jämte den kända journalisten Mrs. Ida Husted Harper. Därefter kom säkert Tyskland med sådana allmänt kända namn som dr. Anita Augspurg och dr. Kate Schirmacher och England med Mrs. Millicent Fawcett LL. D. Ungern och Italien, de båda länder, där den kvinnliga rösträttsrörelsen ännu är helt ny, hade sändt mycket unga delegerade. Stor uppmärksamhet för sin vältalighet, ungdom och skönhet väckte professorn i juridik vid universitetet i Rom Teresa Labriola. Stor uppmärksamhet ådrog sig äfven den ryska delegationen om också på helt andra grunder. Här var det medkänslan för andras lidande, som väcktes och gaf sig uttryck i de starka applåder, med hvilka ryskornas anföranden mottogos. Med mycken hänförelse blefvo äfven finskorna mottagna, också voro Europas »första medborgarinnor» värdigt representerade af fröken Annie Furu-hjelm, dr. Maikki Friberg och fröken Alexandra Gripenberg. Såsom representant för den kvinnliga rösträttsförening, som mer än andra på sista tiden låtit tala om sig, »Women's Social and Political Union» i England, hade Mrs. Dora B. Montefiore infunnit sig.

De danska värdarna utvecklade under hela kongressen den mest älskvärda gästfrihet; många inbjudningar till fester

G. Kramers, utgifningsort Rotterdam, Holland, priset 2 floriner eller 3 kronor pr år. Till korrespondent för Sverige valdes för den återstående delen af året fröken A. Whitlock. Meddelandena affattas i allmänhet på engelska, men äfven franska och tyska språken användas.

hade med anseende till bristande tid måst afböjas. De fester, som gäfvos, präglades alla af den angenämaste stämning. Såsom den främsta står dock den vackra invigningsfesten på Rådhuset, där alliansen mottogs af staden Köpenhamns officiella representanter. Dessutom var det en mottagning i Kvindelig Læseforening, middag i Marienlyst och afslutningsfest på Skydebanen.

Betydelsen af samarbete de olika länderna emellan för genomförande af rättvisa, oberoende af kön, kan säkert icke nog uppskattas ej heller de väckande och lifgivande impulser, som otvifvelaktigt blifva frukten af dessa internationella kongresser, från hvilka deltagarne återvända — hvar och en till sitt land — med fördubblad arbetshåg och förnyad framtidstro.

*Rese-
talare.*

Vid upprepade tillfällen och senast vid Centralstyrelsens årsmöte har frågan angående utsändande af föredragshållare till landsorten varit före. Det genom masspetitionen öfver hela landet ökade rösträttsintresset gjorde det emellertid snart nog alldeles nödvändigt att få en organiserad föredragsverksamhet till stånd. Af denna anledning valde Centralstyrelsen under hösten fru A. M. Holmgren till Landsföreningens rese-talare, sedan fru Holmgren dessförinnan afsagt sig återval som Landsföreningens sekreterare. Fru Holmgrens uppoffrande och hängifna arbete för rösträttssaken är alltför väl känt för att här skall behöfva framhållas, hvilken fördel för rösträttsarbetet detta val innebär.

I detta sammanhang må nämnas, att Fru Holmgren under hösten talade om kvinnans rösträtt vid ett stort politiskt möte vid Bengtfors. Detta var första gången, som en kvinna vid ett sådant tillfälle fått framställa kvinnornas kraf.

*Revisions-
mötet.*

Enligt de vid ombudsmötet i Stockholm den 26 och 27 mars 1903 antagna interimstadgarna för Landsföreningen skulle dessa vid ett nytt ombudsmöte i Stockholm hösten 1906 revideras och fastställas. Den 6 oktober samlades för detta ändamål i hufvudstaden representanter för 32 lokalföreningar till ett antal af 49 personer. Man hade valt denna datum särskildt med hänsyn till den samtidigt inträffande fattigvårdskongressen, då det var antagligt, att många af rösträttsföreningarnes medlemmar ämnade deltaga i denna. Äfven med afseende på det politiska läget befanns tidpunkten lämplig. Man hade sig nämligen bekant, att regeringen just vid denna tid allvarligt diskuterade frågan om kvinnorna skulle medtagas i den kungl. rösträttspropositionen, och på förslag af Landsföreningens ordförande beslöts, att man skulle begagna tillfället att samtidigt

med revisionsmötet uppvakta statsministern och möjligen äfven söka utverka audiens hos konungen.

Revisionsmötets förhandlingar leddes af Landsföreningens ordförande, fröken A Whitlock, som framlade det af V. U. på grundval af interimstadgarna och med iakttagande af Norrköpingsmötets anvisningar till ändringar och tillägg utarbetade stadgeförslaget, hvilket af Centralstyrelsen antagits. Sedan detta punkt för punkt diskuterats, antogs nedanstående stadgar för Landsföreningen. Obs. De kursiverade orden innehålla ändringar af eller tillägg till interimstadgarna.

§ 1.

Stadgar.

Landsföreningen är en sammanslutning af lokalföreningar, som verka för att svensk kvinna må erhålla politisk rösträtt på samma villkor som svensk man.

§ 2.

Hvarje lokalförening väljer sin egen styrelse och antager sina egna stadgar, hvilka dock icke få vara stridande mot landsföreningens.

§ 3.

Mom. A. I spetsen för landsföreningen står en centralstyrelse, som är sammansatt af tre medlemmar från Stockholmsföreningen samt en medlem från hvar och en af öfriga lokalföreningar.

Mom. B. Medlem af centralstyrelsen och eventuellt suppleant för henne för nästa kalenderår utses å allmänt höstsammanträde inom den lokalförening de skola representera. Justeradt valprotokoll insändes före november månadsutgång till det löpande årets centralstyrelse.

Mom. C. Centralstyrelsen äger att, därest det befinnes lämpligt och möjligt, anställa fast resetalare. Denna blir under sin funktionstid medlem af centralstyrelsen.

§ 4.

Centralstyrelsens af Stockholmsföreningen valda medlemmar utgöra ett verkställande utskott, inom hvilket centralstyrelsen äger utse landsföreningens ordförande och skattmästare. Till sekreterare väljer centralstyrelsen inom eller utom sig en i Stockholm bosatt kvinna, som uppbär ett af samma styrelse för hvarje år bestämdt arvode.

§ 5.

Mom. A. Centralstyrelsen har årligen ett ordinarie sammanträde å mellan ledamöterna öfverenskommen tid och plats. Mellan sammanträdena föras förhandlingarna skriftligt. Flertalets mening utgör styrelsens beslut. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Mom. B. Centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar af lokalstyrelser äga rätt att väcka förslag till ämnen att å Centralstyrelsens årsmöte behandlas.

Afgörandet, huruvida föreslaget ämne skall upptagas, tillkommer centralstyrelsen.

§ 6.

Mom. A. Centralstyrelsen utgör organ för de hvar för sig själfständiga lokalföreningarnas gemensamma uppträdande samt beslutar angående alla sådana åtgärder, som taga deras samfällda verksamhet i anspråk. I fråga om åtgärder, som röra gemensamt uppträdande för uppnående af landsföreningens mål, äro lokalföreningarna pliktiga att ställa sig centralstyrelsens beslut till efterrättelse.

Mom. B. Förslag från lokalförening angående gemensamma åtgärder hänskjutas alltid till centralstyrelsens afgörande. Dock må ärendet, som af centralstyrelsen afslagits och ånyo upptages af minst 6 föreningar, i sista hand afgöras genom behandling i alla de särskilda lokalföreningarna, hvarvid den mening, som biträdades af flertalet lokalföreningar, blir landsföreningens beslut.

Mom. C. Åtgärder, som angå den politiska ledningen af landsföreningens arbete exempelvis hänvändelser till regering och riksdag, äro af gemensam natur och må icke utan centralstyrelsens medgifvande af någon lokalförening själfständigt företagas.

§ 7.

Centralstyrelsens verkställande utskott förmedlar behandlingen af de frågor, som stå under centralstyrelsens afgörande samt sörjer för verkställigheten af dess beslut. I sådana utomordentliga fall, då särskilda omständigheter göra ett hänvändande till hela centralstyrelsen omöjligt, har verkställande utskottet myndighet att besluta och handla efter bästa öfvertygelse i landsföreningens namn.

§ 8

Till bestridande af utgifterna för det gemensamma arbetet inbetalas hvarje lokalförening före april månads utgång till centralstyrelsens skattmästare ett belopp, som motsvarar 25 öre pr medlem. Till grund för beräkningen lägges antalet föreningsmedlemmar 31 dec. föregående år.

För under jan.—mars löpande året bildade föreningar erlägges afgiften efter beräkning af antalet medlemmar 31 mars och inbetalas under april. För under april—juni löpande året bildade föreningar erlägges afgiften efter beräkning af antalet medlemmar 30 juni och inbetalas före september månads utgång. Senare under året bildade föreningar befrias från afgift under kalenderåret.

§ 9.

Landsföreningens räkenskaper granskas af två i Stockholm bosatta revisorer, hvilka jämte två revisorssuppleanter utses af lokalföreningarnas styrelse före november månads utgång hvarje år. Revisions- samt årsberättelse öfver landsföreningens verksamhet utsändes senast i mars månad hvarje år af centralstyrelsen till lokalföreningarnas styrelser, hvilka äga att bevilja eller vägra centralstyrelsen ansvarsfrihet. *Justeradt protokoll om decharge insändes före april månads utgång till centralstyrelsen.*

§ 10.

Mom. A. För att beslut om ändring af dessa stadgar^m skall vara giltigt, skall ändringsförslaget antagas af två på hvarandra följande centralstyrelsemöten, och å det senaste biträdas af minst $\frac{2}{3}$ af de röstande. Centralstyrelsens ändringsförslag tillställas därefter lokalföreningarnas styrelser, hvilka framlägga det vid närmaste föreningsammansammanträde. Till stadgeändringens antagande fordras, att minst $\frac{2}{3}$ af föreningarna biträda detsamma.

Mom. B. Rätt att väcka stadgeändringsförslag tillkommer centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar af lokalstyrelser.

På framställning af Landsföreningens ordförande diskuterades efter antagandet af stadgar frågan, om V. U. hade rätt att med hänvisning till § 1 i stadgarna afvisa förslag från lokalföreningar, deras styrelser eller enskilda personer, som önska att centralstyrelsen skall uttala sig för eller emot andra kvinnofrågor eller sociala frågor än sådana, som ha ett tydligt sammanhang med kvinnans rösträtt. Efter en stunds diskussion beslöt mötet, »att i dylika fall medgifva verkställande utskottet full handlingsfrihet.»

Kl. 2 på middagen den 6 oktober mottogos Landsföreningens representanter af statsminister Lindman. Deputationen anfördes af fröken Anna Whitlock, som framlade de svenska kvinnornas rösträttskraf, hvilka sammanfattades i en anhållan om, »att regeringen till nästa års riksdag i den kungl. rösträttspropositionen ville föreslå, att svenska kvinnor erhålla politisk rösträtt på samma villkor som svenska män.»

Statsministerns svar var af följande lydelse:

Att krafvet på politisk rösträtt jämväl för kvinnor framträder med alltjämt växande styrka, och att frågan icke kan utan vidare skjutas åt sidan, därom är jag fullt medveten. Riksdagens i år till k. m:t af låtna skrifvelse i ämnet talar äfven därutinnan ett tydligt språk.

Uppvaktning hos statsministern.

Men en så vidtgående reform, som beredande af politisk rösträtt åt kvinnor skulle innebära, kan och bör — såsom riksdagen jämväl erinrat — icke beslutas utan en föregående allsidig utredning rörande alla de olika spörsmål, som härmed stå i sammanhang. En dylik utredning är anordnad och pågår. Innan densamma fullbordats, kan gifvetvis intet uttalande i frågan af mig göras, hvilken ställning jag personligen än må intaga till densamma.

Jag ber emellertid få erinra därom, att, såsom I alla veten, förslag till omläggning af valen till riksdagens båda kamrar på proportionell grund är under utarbetande. Detta förslag får icke — såsom i riksdagens berörda skrifvelse jämväl antydes — fördröjas eller uppehållas genom spörsmålet om rösträtt för kvinnor. Huruvida det må vara möjligt eller lämpligt att upptaga båda dessa vidtomfattande frågor till lösning i ett sammanhang, därom är jag för närvarande icke i tillfälle att uttala mig.

Men att den fråga, som speciellt ligger eder om hjärtat, då den efter fullbordad utredning af regeringen upptages, skall underkastas den mest ingående och sorgfälliga pröfning, därom beder jag eder vara fullt förvissade.

*Audiens
hos
konungen.*

De af Landsföreningens representanter, som haft tillfälle förlänga Stockholmsvistelsen, blefvo till ett antal af 26 personer den 9 oktober kl. 11 f. m. mottagna i audiens hos konungen. Vid detta tillfälle var det fröken Gertrud Adelborg, som förde de uppvaktandes talan. Hon stödde sitt anförande på de reformer, som till kvinnans förmån genomförts under Oscar I:s regeringstid och slutade med följande vädjan: »Till sonen, hans m:t Oscar II, vända vi oss i dag med underdånig hemställan, att eders majestät ville förbinda sitt namn med lagförslag om lika medborgarrätt för kvinna och man och att denna fråga, måtte upptagas i den k. propositionen.»*

I sitt svarstal uttryckte konungen den största sympati för kvinnornas rösträttssträfvande. Han ansåg deras kraf fullt rättfärdiga och lofvade att göra allt, hvad han som konstitutionell konung kunde göra för kvinnornas rösträttsfrågas realiserande. Dock hänvisade han till statsministerns yttrande om, att ett upptagande af kvinnornas rösträtt f. n. möjligen kunde äfventyra den lyckliga utgången af männens rösträttsfråga, hvarför konungen ej kunde lofva, att frågan komme med i nästa års statsverksproposition.

*) De tal, som vid uppvaktningarne höllos, äro tryckta och utgifna i form af flygblad af Malmö F. K. P. R.

Uppvaktningarne väckte stor uppmärksamhet, och frågan om kvinnans rösträtt blef för en lång tid framåt lifligt debaterad både inom pressen och bland den stora allmänheten. De flesta tidningar intogo talen oakortade.

Med anledning af ombudsmötet gafs af Stockholms F. K. P. R. en särdeles animerad fest på Runan söndagen den 7 oktober, till hvilken äfven riksdagsmän voro inbjudna. Föredrag höllos af fröken A. Whitlock och fröken H. Borelius samt af dr L. Wahlström, hvarefter följde samkväm med sång och supé, där tal förekom af bland andra professor O. Montelius och borgmästare C. Lindhagen. Efter uppvaktningen hos statsministern voro ombuden af en enskild person inbjudna till lunch å Hotel Rydberg.

Under det år som gått med dess snabbt på hvarandra följande stora händelser och det öfver hela landet genom masspetitionen forcerade rösträttsarbetet, ha stora anspråk ställts på V. U. Också har detta haft icke mindre än 20 sammanträden, det har utsändt 10 cirkulär till Centralstyrelsens medlemmar samt 2 till lokalföreningarnes styrelser. De till V. U. inkomna skrivelserna ha förut räknats i hundratal. 1906 års korrespondens innefattar tusentals inkomna skrivelser.

*Verkstäl-
lande ut-
skottet.*

Till revisorer af Landsföreningens räkenskaper för 1906 hafva genom omröstning inom lokalföreningarnas styrelser återvalts fröknarna H. Lundin och A. Roos och till revisors-suppleanter fröknarna S. Quint och M. Silow.

Då de svenska kvinnornas kamp för politisk medborgarrätt förts till seger, och dess historia en gång skall upptecknas, kommer 1906 säkerligen att stå som ett märkesår, ty under detta har rörelsen vidgats och fördjupats, den har trängt fram med en kraft, som tvingar såväl de enskilda som de politiska partierna att taga ställning till kvinnornas rösträttskraft. Med ett sådant år som måttstock måste vi fordra mycket af oss själfva under den närmaste tiden. Vi få ej slå oss till ro; vi måste bilda nya föreningar, flocka oss kring de gamla, icke tröttna att vinna allt fler män och kvinnor för vår rättfärdiga och samhällsgagnande sak. Ännu är målet ej nått, och vi behöfva alla den eldiga håg, utan hvilken spåda krafter ej nå stora mål.

*Kvinnor-
na och
de kommu-
nala
valen.*

Från 26 F. K. P. R. har till årsberättelsen inkommit uppgift om kommunalt röstberättigade kvinnors deltagande i 1906 års kommunala val å de orter, där rösträttsföreningar finnas:

Falun	11 %	Nyköping	5 %
Göteborg	10 %	Ronneby	12,5 %
Hudiksvall	15,7 %	Stockholm	6,9 % ^{*)}
Karlshamn	14,8 %	Strängnäs	17 %
Karlstad	14,9 %	Sundsvall	7,9 %
Kristianstad	7 %	Söderhamn	4,8 %
Landskrona	10 %	Uddevalla	3,5 %
Linköping	13,6 %	Umeå	24 %
Lund	6,7 %	Varberg	13 %
Lyckeby	14,3 %	Västervik	11 %
Mariestad	9,4 %	Västerås	3,8 %
Norrköping	3,5 %	Växiö	3,8 %
Norrälje	18,5 %	Örebro	6,3 %

^{*)} 1905 års val.

Centralstyrelsens medlemmar år 1906 voro följande:

Arboga	*)	Fröken Carolina Falk.
Arvika	*)	Fru Anna Wretman-Lindström.
Edsvalla	*)	Fru Ida Johansson
Eksjö	*)	Fröken Hilda Löfgren.
Engelholm	1)	Fru Hilma de Flon.
Eskilstuna	2)	Fru Ruth Gustafsson.
Eslöf	*)	Fröken Emilia Lindquist.
Falkenberg	*)	Fru Eliza Björck.
Falun	*)	Fröken Valborg Olander.
Filipstad	*)	Fröken Ottilia Marin.
Gellivare	*)	Fru Siri Forssell.
Grängesberg	*)	Fru Emma Giliusson.
Gäfle	*)	Fru Anna Björck.
Göteborg	*)	Fru Frigga Carlberg.
Halmstad	*)	Fröken Anna Ljungberg.
Hedemora	*)	Fru Maria Bergendal.
Hudiksvall	*)	Fröken Ebba Sundholm.
Hvetlanda	*)	Fru Elin Sundell.
Hälsingborg	*)	Fru Kristina Borg.
Härnösand	*)	Fru Linnéa Bucht
Hörby	*)	Fru Karen Langenheim.
Indal	*)	Fröken Emelie Löwendahl.
Jönköping	*)	Fru Ragnhild Spånberg.
Karlshamn	*)	Fröken Thea Hökerberg.
Karlskrona	*)	Fröken Sigrid Kruse.
Karlstad	*)	Fru Gerda Hellberg.
Katrineholm	3)	Fru Elin Rylander.
Kil	*)	Fröken Ottilia Fryklind.
Kiruna	*)	Fröken Ruth Eriksson.
Kisa	*)	Fröken Ingeborg Sjögren.
Kopparberg	*)	Fröken Maja Forsslund.
Kristianstad	*)	Fröken Anna Möller.
Kumla	*)	Fröken Kerstin Andersson.
Landskrona	4)	Fröken Gunhild Linder.
Lidköping	*)	Fröken Maria Eriksson.
Lindesberg	*)	Fröken Agnes Zetterström.
Linköping	*)	Fröken Jenny Wallerstedt.
Ludvika	*)	Fru Fejan Forsslund.
Lund	*)	Fröken Hilma Borelius.
Lyckeby	*)	Fröken Adèle Wiebe.
Malmö	5)	Fröken Naëmi Uddenberg.
Mariestad	*)	Fru Andriette Florén.
Mjölby	*)	Fröken Jenny Käll.
Mölnbo	*)	Fröken Anna Lindgren.
Nora	6)	Fru Anna Pettersson.
Norrköping	*)	Fröken Hilma Söderberg.
Norrälje	*)	Fru Anna Humble.
Nyköping	*)	Fru Sophie Boström.
Ronneby	*)	Fru Augusta Tonning.

*) Äfven föreningsordförande.

Skara	*) Fru Jenny Velander.
Skutskär	*) Fröken Adolffina Eriksson.
Sollefteå	*) Fröken Anna Åkerberg.
Stockholm	7) Fröken Anna Whitlock.
»	Fröken Gertrud Adelborg.
»	Fru Ann Margret Holmgren.
Strängnäs	8) Fru Ebba v. Engeström.
Strömstad	*) Fröken Maria Almén.
Sundsvall	*) Fröken Frida af Sandeberg.
Söderhamn	*) Fröken Maria Larsson.
Södertälje	*) Fru Ebba Pettersson.
Tidaholm	*) Fru Hilda Öberg.
Trelleborg	*) Fru Lida Lundgren.
Uddevalla	*) Fru Gertrud Zachau.
Umeå	*) Fröken Ingeborg Öqvist.
Upsala	*) Fru Ellen Hagen.
Varberg	*) Fru Elin Linder.
Vaxholm	9) Fröken Gertrud Thorman.
Visby	*) Fröken Kerstin Wall.
Vänersborg	10) Fröken Josefina Högvall.
Västervik	*) Fru Gerda Assarsson.
Västerås	*) Fru Maja Strandberg.
Växiö	*) Fru Gulli Petrini.
Åmål	11) Fröken Emma Beckman.
Örebro	*) Fröken Vienna Mesterton.
Östersund	*) Fröken Alma Renborg.

*) Äfven föreningsordförande.

1) Engelholm, ordförande:	Fru Sofi Lindstedt.
2) Eskilstuna,	» Fröken Agnes Jonson.
3) Katrineholm,	» Fröken Hilda Malm.
4) Landskrona,	» Fröken Ester Svalling.
5) Malmö,	» Fröken Stina Hellgren.
6) Nora,	» Fröken Alfhild Cnattingius.
7) Stockholm,	» Fil. dr Lydia Wahlström.
8) Strängnäs,	» Fru Erlin v. Heijne.
9) Vaxholm,	» Fru Axeline Virgin.
10) Vänersborg	» Fru Anna Lindskog.
11) Åmål,	» Fröken Louise Heurlin.

Anna Whitlock
Landsföreningens ordförande.

Gertrud Adelborg
Landsföreningens kassaföreltare.

Kassaförvaltarens rapport.

Räkenskaperna utvisa följande ställning:

Behållning från 1905 716: 73

Inkomster år 1906:

Landsföreningsavgift från lokalförening-
arne*)..... 1,694: 75
Räntor 14: 91
Rösträttsmärken (medlen ej redovisade) 17: 20 1,726: 86
Summa kr. 2,443: 59

Utgifter år 1906:

Cirkulär m. m. 589: 70
Trycksaker, årsberättelse, motioner m. m. 261: 11
Postavgifter 242: 53
Sekreterarearvode och telefon 275: —
extra sekreterarearvode 100: — 375: —
Skrifmaterialier 112: 09
International Woman's Suffrage Alliance
(årsavgift 1906) 36: 44
Möten 27: —
Allmänna omkostnader 46: 45 1,690: 32

Behållning till år 1907:

Kontant i kassan 352: 30
Stockholms Intecknings Garanti Aktiebo-
lag, inestående å sparkasseräkning 400: 97 753: 27
Summa kr. 2,443: 59

Stockholm den 15 mars 1907.

Gertrud Adelborg,
Kassaförvaltare.

*) Denna summa stämmer ej med antalet i årsberättelsen anmälda medlemmar, beroende därpå att föreningar tillkommit så sent på året, att avgift ej erlagts till Landsföreningen samt att dessutom å en del orter personer kvarstått såsom föreningsmedlemmar, ehuru de ej under året anträffats och erlagt avgift. Genom tillämpning af de nya stadgarna § 8 komma dessa missförhållanden i räkenskaperna att hädanefter undvikas.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, som granskat Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt räkenskaper för år 1906, ha funnit dessa förda med god ordning och fullständigt verifierade, hvarför vi tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet.

Stockholm den 22 mars 1907.

Hulda Lundin.

Mathilda Silow.

Lokalföreningarnas
för
kvinnans politiska rösträtt årsberättelser
1906.

1. **Arboga.**

Bildad 16 november 1904. Medlemsantal 60.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fröken *Carolina Falk*.

Styrelsen har under år 1906 sammanträdt 4 gånger, föreningen 2 gånger. Tvänne offentliga möten hafva hållits å godtemplarsalen; vid det ena af dessa höll fil. dr Lydia Wahlström fördrag öfver ämnet »Hvarför bör kvinnan erhålla politisk rösträtt?» och vid det andra fru Emilia Broomé öfver »Kvinnans rösträtt i andra länder». Båda föredragen, som höllos för åhörare af alla samhällsklasser, rönt lifligt bifall. Dessutom hafva två samkväm anordnats under året, hvarvid förekommit uppläsning af smärre artiklar i rösträttsfrågan samt musik och sång.

Föreningen har arbetat för kvinnornas deltagande i de kommunala valen.

Vid årets början afsände föreningen skrivelser till rikets alla riksdagsmän med uppmaning att verka för kvinnans politiska rösträtt.

Föreningen, som bland annat genom upprop i ortens tidningar sökt verka för insamlandet af namn till kvinnornas masspetition, har å denna insamlat omkring 1,200 namn.

2. Arvika.

Bildad 30 november 1905. Medlemsantal 160.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Wretman-Lindström*.

Föreningens medlemmar ha under året ökats med 90. I januari afsände föreningen till landets riksdagsmän skrivelser med uppmaning att verka för kvinnans rösträttssak.

För öfrigt har föreningens hela sträfvan riktats på masspetitionen. Genom utsändande af listor, besök i hemmen och upplysande föredrag har den sökt väcka intresse och anslutning.

Flera föreningsamkväm hafva anordnats. Vid ett af dessa förelästes N. Beskows uppsats »Social kunskap — en medborgarplikt», och vid ett annat, då äfven utomstående hade tillträde, hölls ett kort föredrag om Fredrika Bremer; vid det senare tillfället förekom äfven sång, musik och deklamation. På föranstaltande af föreningen höll konstnären Gustaf Ankarcrona i oktober ett föredrag om »Den svenska kvinnan och nykterhets-saken».

Genom att tillsända en hvar kommunalt röstberättigad kvinna en påminnelse och uppmaning att använda sin rösträtt gjordes försök att väcka intresse för de kummunala valen, men med ringa resultat. Endast ett fåtal röstade och i de flesta fall genom fullmakt.

3. Edsvalla.

Bildad 18 november 1906. Medlemsantal 37.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fotografen fru *Ida Johansson*.

Efter ett föredrag af fil. kand. fru Gerda Hellberg d. 15 nov. 1906 bildades Edsvalla kvinnliga rösträttsförening. Tvänne möten hafva hållits, däraf ett styrelsemöte.

4. Eksjö.

Bildad 2 dec. 1904. Medlemsantal 53.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Hilda Löjgren*.

Föreningen har under året haft 2 föreningsmöten och 2 styrelsesammanträden.

Underhandling har inledts med flera föredragshållare, men har föreningen haft oturen att ej erhålla någon.

Den 25 april anordnade föreningen i godtemplarlokalen ett samkväm, hvartill äfven utomstående hade tillträde. På detta förekom ett kortare föredrag af ordföranden, deklamation, sång och musik.

I Köpenhamnskongressen deltog ordföranden på egen bekostnad och redogjorde därefter på ett styrelsesammanträde för de frågor, som förekommo på densamma.

De af världskongressen antagna föreningsmärkena hafva rekvirerats för att försäljas bland medlemmarna.

Intresset för namninsamlingen på petitionslistorna har, i förhållande till stadens innevånareantal, varit ganska lifligt.

5. Engelholm.

Bildad 23 april 1903. Medlemsantal 54.

Ordförande: doktorinnan fru *Sofi Lindstedt*. Centralstyrelsemedlem: fru *Hilma de Flon*.

Under året hafva följande möten och sammankomster anordnats:

1. Diskussionsmöte d. 2 februari. Ämne: »Hur skötes ett hem på det mest praktiska sätt?» Inledare: ordföranden.
 2. Årssammanträde d. 23 februari, i enlighet med föreningens stadgar § 4 och med diskussion öfver ämnet: »Kvinnans arbetsområden förr och nu». Inledare: fru Bertha Francke-Åkeson.
 3. Sammanträde d. 24 april med diskussion om »Kommunala önskemål». Bland annat betonades önskvärldheten af inrättande af billiga folkbad samt lämpligheten af en kvinnlig lärarekrafts anställande vid Engelholms folkskola, där hittills endast manliga sådana funnits. För att söka förverkliga det förstnämnda af dessa önskemål tillsattes en kommitté, som fick i uppdrag att hos badhusdirektionen inkomma med begäran om billigare bad. Denna fråga har sedan af herrar stadsfullmäktige upptagits till behandling. För uppnående af det andra önskemålet ansågs bäst att söka förmå kvinnorna att infinna sig vid den kyrkostämman, hvarpå frågan skulle afgöras, och begagna sig af sin kommunala rösträtt. Då kyrkostämman i september månad sammankallades, infunno sig äfven stadens röstberättigade kvinnor i ovanligt stor mängd, och beslut fattades i enlighet med de å föreningsmötet uttalade önskingarna.
 4. Sammanträde den 28 september med föredrag af fröken Ellen Wester om internationella kvinnoalliansens möte i Köpenhamn sistlidna sommar. Förslag om inrättande af en barnkrubba i Engelholm upptogs därefter

till diskussion, hvarunder mötet uttalade sig för nyttan af en dylik. En kommitté, som skulle vidare utreda frågan och om möjligt bringa saken till förverkligande, tillsattes. Denna kommitté har sedan på enskild väg insamlat omkring 700 kronor samt hos stadsfullmäktige anhållit om ett anslag för år 1907 af 500 kronor, ett anslag, som förordades af Fattigvårdsstyrelsen, hvare två af föreningens medlemmar äga säte och stämma, och som sedan äfven beviljades. Härigenom möjliggjordes sålunda ett snart realiserande af det behjärtansvärda företaget. 5. Sammanträde den 21 november, hvarvid fröken Ellen Wester redogjorde för Landsföreningens revisionsmöte samt fattigvårdskongressen i Stockholm sistlidne oktober månad. 6. Valmöte d. 11 december med anledning af stadsfullmäktigevalet d. 16 i samma månad. Tvänne kandidater uppsattes, en som representant för arbetarepartiet och en för handverkarna. Dessa personer blefvo äfven invalda.

I början af året utsändes till olika delar af länet omkring 400 masspetitioner. Endast en del af dessa återkommo, och de påtecknade namnen uppgingo blott till 815. Som föreningen, till dess en förening i Kristianstad helt nyligen bildades, varit den enda i länet, har insamlingsarbetet ej kunnat bedrivas med bättre resultat.

6. Eskilstuna.

Bildad 1 april 1906. Medlemsantal 15.

Ordförande: fröken *Agnes Jonson*. Centralstyrelsemedlem:
fru *Ruth Gustafsson*.

Föreningen bildades efter föredrag af fröken Anna Lindhagen; 46 medlemmar anmälde sig genast till inträde i föreningen, af hvilka likväl endast 15 kunna räknas såsom medlemmar, de öfriga ha ej betalt årsafgift.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten, däraf ett offentligt möte med föredrag af fru Ruth Gustafsson, hvilket möte, trots kraftig agitation, var ganska fåtaligt besökt.

Vidare har bedrivits agitation bland kommunalt röstberättigade kvinnor, hvilket gjort stor nytta, då en hel del kvinnor personligt deltagit i valen. Föreningens medlemmar äro alla arbetarhustrur förutom en fabriksarbeterska och ett biträde. Öfverklassens kvinnor ha ej visat något intresse för samarbete.

7. Eslöf.

Bildad 4 december 1903. Medlemsantal 30.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Emilia Lindquist*.

Den läsestuga, som föreningen projekterade i maj 1905, är sedan i oktober 1906 en verklighet och visar sig fylla ett i samhället länge känt behof. Grund är äfven lagd till ett bibliotek, som skall stå i samband med läsestugan. Denna underhålls dels genom den grundfond, som bildades vid företagens början, dels genom årsafgifterna från en »läsestugeförening» och ett anslag från kommunen å 500 kronor.

Föreningen har under året anordnat 2 offentliga föredrag. Det ena hölls af lasarettspredikanten Hagbard Isberg från Lund öfver ämnet: »Ogifta mödrar och deras barn», det andra af fru Frigga Carlberg från Göteborg öfver ämnet: »Kvinnan och politisk lagstiftning».

Föreningen har äfven verkat för insamlingen af namn till kvinnornas masspetition, dock ej med önskad resultat.

8. Falkenberg.

Bildad 5 maj 1903. Medlemsantal 53.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: efter afsägelse af doktorinnan fru *Amy Örtenblad* doktorinnan fru *Eliza Björck*.

Styrelsen har under året haft 4, föreningen 2 sammanträden. I sammanhang med dessa senare hafva tvänne föredrag hållits, det ena af fru Frida Stéenhoff med ämne: »Hvarför skola kvinnorna vänta?», det andra om dr Barnados barnhem.

Den 22 nov. hölls af fru Frigga Carlberg från Göteborg ett med stort intresse åhördt föredrag om »Politik och lagstiftning för kvinnor».

I mars månad deltog ett antal kvinnor, alla tillhörande föreningen, för första gången i valet af stadsfullmäktige.

Insamlingen af namn å masspetitionen, som bedrifvits af för saken intresserade, har krönts med jämförelsevis stor framgång, i det omkring 500 namn förvärfvats.

9. Falun.

Bildad 11 december 1905. Medlemsantal 321.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten fröken *Valborg Olander*.

Föreningen har under året ökats med öfver 200 medlemmar. Af det nuvarande antalet är emellertid inemot hälften

från landsbygden, och många af dessa hafva antecknat sig som medlemmar på de listor, som kringskickats för masspetitionen.

På föreningens initiativ hafva tre föredrag hållits under året 1906. Den 6 och 7 februari höll fru Frigga Carlberg föredrag öfver ämnena: »Angå politik och lagstiftning kvinnan?» och »Kvinnan och fattigvården». Den 9 april höll fröken Anna Whitlock föredrag om »Medborgarsinnet och ungdomen». Alla dessa föredrag voro särdeles talrikt besökta samt mottogos med intresse och förståelse.

Föreningen har äfven försökt att intressera röstberättigade kvinnor för de kommunala valen, och vid tvänne stadsfullmäktigeval hafva också åtskilliga kvinnor infunnit sig.

Årssammanträdet i november hölls på Stadshotellet och afslöts med samkväm och en enkel supé. Det var besökt af omkring 70 medlemmar ur de mest skilda samhällsklasser och präglades af den angenämaste stämning. Aftonens glanspunkt var fröken Selma Lagerlöfs uppläsning af det ståtliga stycket »Dalälften» ur hennes då ännu otryckta läsebok.

I början af året skref en föreningsmedlem i en af stadens tidningar en entusiastisk artikel om masspetitionen. Denna artikel har sedan blifvit särtryckt för utsändande till öfriga lokalföreningar.

10. Filipstad.

Bildad 26 mars 1905. Medlemsantal 74.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafisten fröken
Ottilia Marin.

Under årets lopp har föreningen haft tre styrelsesammanträden och tre föreningsmöten. Samkväm hölls under våren hvarannan vecka och skola enligt föreningens beslut under denna vinter anordnas en gång i månaden.

Till länets alla riksdagsmän afsändes, enligt bestämmelse vid föregående års sista möte, under början af januari skrivelser med begäran om deras medverkan för att få allmän rösträtt beviljad svensk kvinna på samma gång och på samma villkor som svensk man.

Den under hösten 1905 beslutade basaren till förmån för ett tidsenligt varmbadhus hölls den 23 och 24 mars och lämnade i nettobehållning 2,100 kr.

Vid sammanträdet i april beslöts, att föreningen skulle med anslutning till Norrköpingsföreningens resolution om upp-

håfvande af lagen om anonymitet för ogift moder insända en skrifvelse i frågan till motionären, riksdagsmannen pastor P. Pehrsson i Österby.

På ordförandens förslag bestämdes vid septembersammanträdet, att föreningen på försök skulle inrätta en läsestuga, hvartill lokal fritt lämnades af godtemplarlogen Filip. De därmed förenade omkostnaderna har styrelsen tillsvidare åtagit sig att bestrida. Dock har en mindre summa skänkts till hjälp af en för saken intresserad person. Läsestugan omfattas af allmänheten med ganska stort intresse.

Den vid centralstyrelsemötet beslutade namninsamlingen för kvinnornas masspetition har lämnat ett resultat af 1,651 namn.

Å till Filipstadskretsens riksdagsmän framställd förfrågan angående deras ställning till kvinnans rösträtt har blott ett svar ingått, utvisande en tämligen vacklande hållning.

Föreläsningar hafva på föreningens föranstaltande hållits af fru Gerda Hellberg om »Kvinnornas rösträttsrörelse», af fru Emilia Broomé med ämne: »Från krig till skiljedom,» af dr Lydia Wahlström om »Kvinnan i den äldsta kristna kyrkan» och af artisten Gust. Ankarcrone om »Sveriges kvinnor och nykterhetsrörelsen».

11. Gellivare—Malmberget.

Bildad 10 januari 1904. Medlemsantal 41.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Siri Forssell*.

Under året hafva tvänne offentliga möten hållits i Malmberget, det ena den 3 mars, det andra den 17 november. Vid det senare mötet hölls föredrag af fröken Ingrid Bosæus för att söka väcka intresse för föreningen och påvisa behovet af politisk rösträtt för kvinnan. Vid samma tillfälle återgaf fru Hellborn dr Lydia Wahlströms föredrag om »Kvinnans rättliga ställning». Tyvärr äro sammanträdena ganska fåtaligt besökta.

Medlemsantalet har visserligen under det gångna året ej ökats med mer än en, men det är dock att hoppas, att det skall blifva större anslutning under det kommande. Mycket torde nog också bero därpå, att många kvinnor inom detta samhälle ej ännu blifvit vakna för kvinnosakens stora vikt och betydelse.

12. Grängesberg.

Bildad 29 december 1905. Medlemsantal 25.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Emma Giliusson*.

Föreningen har haft 3 möten under år 1906. Orsaken till att medlemsantalet ej ökats är att söka i den fientlighet, som i våras på ett föredrag i rösträttsfrågan i härvarande socialistiska kvinnoförening väcktes mot föreningen. Ehuru socialdemokraterna hafva öfvergått, torde ett samarbete med härvarande kvinnoförening vara omöjlig. Dessutom hindras föreningen af ekonomiska skäl att arbeta, som den borde.

13. Gäfle.

Bildad 4 april 1903. Medlemsantal 148.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Björk*.

Styrelsen har under det gångna året haft 6 sammanträden och föreningen 3.

Vid årsmötet i januari höll ordföranden ett föredrag om kvinnans politiska rösträtt, hvilket sedermera utgifvits som »Flygblad n:r 1». Vid novembermötet höll folkskollärarinnan fröken Anna Sundbom inledningsföredrag öfver det af föreningen uppsatta diskussionsämnet: »Kvinnans deltagande i fattigvårdsarbetet». En resolution fattades, i hvilken föreningen uttryckte sin öfvertygelse, att kvinnan skulle blifva till synnerligt gagn för samhället, om hon finge tillfälle att gifva sin kraft i den ordnade fattigvårdens tjänst, samt betonade önskvärdheten af att kvinnan måtte blifva representerad i fattigvårdsstyrelsen och att af föreningen föreslagna kvinnor måtte af nämnda styrelse antagas till fattigvårdare.

I april höll dr Karolina Widerström tvänne föreläsningar i »Kvinnohygien», till hvilka efterfrågan på biljetter var så stor, att icke på långt när alla som önskade kunde beredas inträde. För dr Widerström var en fästlig kollation anordnad, i hvilken äfven ett stort antal damer, som ej tillhörde föreningen, deltog. Vidare hafva fattigvårdsdirektören Gösta Englund och fröken Anna Whitlock hållit offentliga föredrag, den förre om »Fattigvården, en social fråga af stigande betydelse för samhällets alla lager», den senare om »Skälen för och emot kvinnans politiska rösträtt».

Vid revisionsmötet i Stockholm i oktober lät föreningen sig representeras af tvänne delegerade.

I januari utsändes till landets samtliga riksdagsmän en skrifvelse med vördsam anhållan, att de vid årets riksdag måtte väcka eller understödja motion om politisk rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män. Den öfver hela landet igångsatta namninsamlingen till kvinnornas masspetition har här bedrifvits med jämförelsevis godt resultat. Listor utsändes från den af styrelsen upprättade »Rösträttsbyrå» i stor mängd, såväl inom staden som på landsbygden; den mest effektiva spridningen ernåddes dock genom lokalpressens stora tillmötesgående. Stadens fyra dagliga tidningar hafva oberoende af politisk färg i öfrigt låtit listor medfölja såsom bilaga till sina samtliga prenumeranter. Den 13 december anordnade »namninsamlingsdagen», hvarvid såväl föreningsmedlemmar som utom stående kvinnor i stor utsträckning deltog, inbringade öfver 2,500 namn. Vid årsslutet hade till Rösträttsbyrå i Gäfle inkommit 4,546 namn. Broschyren hafva i stor utsträckning utdelats.

Genom upprop i tidningarna har styrelsen uppmanat röstberättigade kvinnor att deltaga i stadsfullmäktigvalet i december 1906.

14. Göteborg.

Bildad 7 oktober 1902. Medlemsantal 529.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Frigga Carlberg*.

Styrelsens första åtgärd år 1906 var att till landets 380 riksdagsmän aflåta skrivelser med begäran, att de under stundande riksdag ville väcka eller understödja motion om politisk rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män.

Landsföreningens beslut om masspetition hälsades af föreningen med glädje, och arbetet med namninsamlingen, som tog sin början efter ett offentligt möte den 2 februari, har under hela året bedrifvits med all möjlig kraft. — Dock märktes snart, att utan upplysningsarbete skulle resultatet bli ringa, och föreningen anordnade därför på våren fyra stora kvinnomöten med föredrag af dr Thora Wigardh. Lokalerna voro de största, som kunde erhållas, och mer än 10,000 kvinnor fingo på dessa möten vetskap om frågans vikt och nödvändigheten af alla kvinnors deltagande i det stora arbetet för ernående af politisk rösträtt.

Tillslutningen till petitionen, äfven bland de arbetande kvinnorna, har också blifvit oväntadt stor, och särskildt ha dessa kvinnors offervillighet, då det gällt ekonomiskt bidrag,

varit afsevärd. De små bidragen hafva varit föreningen till stor hjälp och möjliggjort agitationens fortsättande.

Den 1 december anordnades en namninsamlingsdag, och genom offervillighet af såväl tid som krafter tillkommo härigenom 3,000 namn.

På föreningssammanträde den 30 mars genomgingos af ordföranden de i riksdagen väckta fyra motionerna angående kvinnans rösträtt, och å möte den 27 september lämnades, likaledes af ordföranden, redogörelse för den internationella rösträttskongressen i Köpenhamn den 7—11 augusti.

Vid årssammanträde den 14 november höll fru Ellen Hagen från Uppsala ett med entusiasm mottaget föredrag öfver ämnet: »Hvarför arbeta kvinnorna för erhållande af politisk rösträtt?»

Stadsfullmäktigevalen i december föranledde styrelsen att till hvar och en af Göteborgs 4,250 röstberättigade kvinnor utsända uppmaning att begagna denna sin rösträtt. — Den 5 december anordnades jämväl ett diskussionsmöte, därvid fil. kand. Erik Naumann redogjorde för den kommunala rösträttens innebörd. — Resultatet af det nedlagda arbetet kan betecknas såsom ganska godt, ty de genomgångna röstlängderna visa att 10 proc. af kvinnorna deltagit i valen.

15. Halmstad.

Bildad 24 april 1903. Medlemsantal 121.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan
fröken *Anna Ljungberg*.

Utom de båda ordinarie sammanträdena hafva under år 1906 hållits 2 extra sammanträden. Styrelsen har sammanträdt 7 gånger.

Vid ordinarie vårsammanträdet i mars hölls föredrag af bankdirektören greve M. B. Hamilton om »Folkpensionering». Föreningens egna angelägenheter behandlades enligt stadgarna.

Vid extra sammanträdet i april förekom diskussion om inrättande af en arbetsstuga i Halmstad. Frågan vann liflig tillslutning, och vid extra sammanträde i maj voro de ekonomiska förarbetena undangjorda, och en styrelse för »stugan» tillsattes. Arbetsstugan började sin verksamhet den 15 oktober.

Den 15 november hölls på styrelsens föranstaltande af fru Ellen Hagen från Uppsala ett ganska talrikt besökt föredrag öfver ämnet: »Hvarför arbeta kvinnorna för erhållande af politisk rösträtt?», och den 30 november hölls ordinarie höstsammanträde.

I februari afsändes till samtliga riksdagsmän i båda kamrarna en uppmaning att understödja den kvinnliga rösträttsfrågan.

Landsföreningens och lokalföreningarnas årsredogörelser hafva gratis utdelats till de medlemmar, som besökt sammanträdena.

Masspetitioner hafva utsändts till skilda delar af bygderna. Med namninsamlingen gick det till en början mycket långsamt. Vid november månads slut hade blott antecknats 945 namn. På ordinarie sammanträde i november beslöts en »namninsamlingsvecka», som medförde ganska godt resultat, nämligen 792 namn. På listor i Halmstad hafva således insamlats 1,737 namn.

500 ex. af »Kvinnornas masspetition», 500 ex. af »Rösträttspetitionen» och 200 ex. af »Flygblad» hafva gratis utsändts.

Före stadsfullmäktigevalet utsändes upprop jämte formulär till alla kommunalt röstberättigade kvinnor i Halmstad. Därjämte uppsattes »förslag till vallista», hvilken, jämte upprop till kvinnorna, infördes i stadens båda tidningar. Uppmaningen till fabriksarbeterskor åtföljdes af föreningens stadgar, masspetitioner m. m. Ett ganska stort antal arbeterskor hafva efterkommit uppmaningen, i det de antecknat sig å listorna och anmält sig till inträde i föreningen.

I december anordnades ett enkelt samkväm på hotell Svea, därvid bland annat S. Wieselgrens »Kvinnans politiska rösträtt» föredrogs.

16. Hedemora.

Bildad 10 maj 1906. Medlemsantal 26.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Maria Bergendal*.

Föreningen bildades dagen efter ett föredrag af fru Ellen Hagen.

Sedan dess har styrelsen sammanträdt 3 och föreningen likaledes 3 gånger. Den 17 nov. höll fru Broomé föredrag öfver ämnet: »Kvinnans politiska rösträtt i andra länder».

Genom sin ordförande har föreningen tillställt 2 af länets riksdagsmän skriftlig förfrågan angående deras ställning till den kvinnliga rösträtten och därpå erhållit gynnsamma svar.

Platstidningen har genom föreningens försorg intagit utdrag ur Svenska Dagbladets s. k. »rösträtts-enquête».

Under hösten hafva å petitionerlistorna insamlats 494 namn.

17. Hudiksvall.

Bildad 3 december 1903. Medlemsantal 60.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fröken *Ebba Sundholm*.

Styrelsen har under året sammanträtt sju gånger och föreningen fyra gånger.

Vid föreningens sammanträde den 22 februari 1906 godkändes styrelsens förslag till listor för kvinnornas masspetition och beslöts att genom föreningens medlemmar sprida listorna inom staden och dess omnejd. Till landsbygden, d. v. s. Helsinglands tre norra distrikt, utsändes listor pr post genom styrelsens försorg. Listorna voro försedda med en ingress, under-tecknad af styrelsen, och åtföljdes af centralstyrelsens upprop.

Intresset för masspetitionen har å landsbygden visat sig lifligast mot slutet af året, då t. ex. vid Ströms bruk och trakten däromkring genom fru Ebba Lundqvist insamlades 284 namn och från Iggesund på initiativ af fröken Anna Jakobson inkommit 176 namn å petitionslistorna.

Föreningen har genom upprop i stadens tidningar uppmantat röstberättigade kvinnor att delta i de kommunala valen.

18. Hvetlanda.

Bildad 7 december 1905. Medlemsantal 27.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: doktorinnan fru *Elin Sundell*.

Styrelsen har under året sammanträtt 4 gånger och föreningen 5 gånger.

Till herrar riksdagsmän i Jönköpings och Linköpings län hafva sändts skrivelser med anhållan om att understödja kvinnornas rösträttsfråga. En af Norrköpings rösträttsförening fattad resolution angående en motion i riksdagen om »ogifta mödrars anonymitet» undertecknades enligt föreningens beslut af styrelsen.

Under våren anordnades ett diskussionsmöte med ämne: »Hvarför skola kvinnorna vänta på sin rösträtt?» Diskussionen var liflig och fick utgöra svar på frågan. Genom föreningens försorg hafva medel anskaffats till en månads vistelse vid Lannaskede brunn åt fyra fattiga, sjuka folkskolbarn. Det internationella rösträttsmärket har rekvirerats och försålts till samtliga föreningsmedlemmar, äfven hafva en massa flygblad inköpts och utdelats till allmänheten. Tidskriften »Dagny» har cirkulerat bland medlemmarna.

Namninsamlingen å kvinnornas masspetitionslistor har i betraktande af samhällets folkmängd bedrifvits med stor framgång, och med det resultat att 777 namn erhållits.

Lokalpressen har visat sig välvilligt stämd och har intagit flera utdrag ur den enquête om kvinnornas politiska rösträtt, som d. 23 nov. börjades i Svenska Dagbladet.

Årssammanträde med fästligt samkväm anordnades å Järnvägshotellet. På detta upplästes kvinnliga rösträttsdeputationens tal till konungen och statsministern, fru Ellen Hagens föredrag vid årssammanträdet i Göteborg »Hvarför kvinnorna arbeta för erhållande af politisk rösträtt», professorskan Holmgrens upprop m. m.; musik och fosterländska sånger omväxlade. Efter intagen supé följde ett animeradt samkväm. Styrelsen, som hela hösten tänkt på att anordna ett offentligt möte, och upprepade gånger försökt att få någon framstående och van talarinna, men misslyckats, beslöt att på egen hand anordna ett dylikt, och detta gick af stapeln den 30 dec. 1906. Sång och musik samt uppläsning och föredrag af några styrelsemedlemmar förekom, äfven lyckades det att insamla åtskilliga namn. För nästa år har beslutats att anordna diskussionsaftnar en gång i månaden.

19. Hälsingborg.

Bildad 19 febr. 1903. Medlemsantal 78.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Kristina Borg*.

Offentliga föredrag inom föreningen hafva hållits af fru Frigga Carlberg (Göteborg) om »Politik och lagstiftning för kvinnan» och dr Karolina Widerström (Stockholm) om »Kvinnohygien».

Föreningen har 3 gånger haft diskussionsmöte. På det senaste, hvilket var ordnad som samkväm, diskuterades frågan om Kvinnornas andelsförening i Helsingborg efter mönster af Svenska hem i Stockholm.

20. Härnösand.

Bildad 2 mars 1904. Medlemsantal 77.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: rektorskan fru *Linnéa Bucht*.

Styrelsen har under år 1906 sammanträdt 3 gånger och föreningen likaledes 3 gånger. Vid två af dessa senare möten har diskussion inleddts af föreningsmedlemmar öfver följande ämnen: »På hvad sätt kan föreningen verka för sitt syfte?»

samt »Lika arbete lika lön». Äfven utomstående kvinnor hade tillträde till diskussionsmötena. Vid det sista upplästes äfven ett utdrag ur redogörelsen för den internationella rösträttskongressen i Köpenhamn i augusti 1906.

Vid ordinarie årsmötet i november föredrogs generaldirektör Wieselgrens broschyr »Om kvinnans politiska rösträtt» samt kvinnodeputationernas tal till konungen och statsminister Lindman.

För masspetitionen verkades dels under första delen af året genom utsändande af listor inom Ångermanland, hvilket inbragte 919 namn, dels under december månad på en särskild namnsamlingsdag och äfven därefter. Den senare insamlingen hade inom Härnösands distrikt till resultat 1,650 namn. Tillika med namnen på en del listor från Ångermanland, som insändts till Stockholms rösträttsbyrå, blef hela namnantalet från denna provins 2,634.

Föreningen har genom annonser i platstidningarna och cirkulär uppmanat stadens röstberättigade kvinnor att delta i stadsfullmäktigevalen i december 1906.

Inom den lokala pressen har föreningens verksamhet omfattats med sympati. En tidning särskildt har genom att på eget initiativ införa »klipplistor» och uppmaningar till kvinnor att underteckna masspetitionen verkat för spridande på landsbygden af kännedom om den kvinnliga rösträttsrörelsen.

Föreningen har såsom under föregående år kostnadsfritt fått använda lokaler i elementarläroverket för flickor.

21. Hörby.

Bildad 6 december 1906. Medlemsantal 48.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: doktorinnan
fru *Karen Langenheim*.

Föreningen, som bildades efter föredrag af fru Augusta Tønning i december 1906, har ej något att meddela om sin så nyss började verksamhet. 535 namn hafva insamlats till masspetitionen.

22. Indal.

Bildad 2 juni 1904. Medlemsantal 47.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Emilie Löwendahl*.

Under 1906 har föreningen haft 6 sammanträden, därvid den kvinnliga rösträttsrörelsen lifligt diskuterats. Till länets

riksdagsmän hafva petitioner afsändts med begäran om deras medverkan inom riksdagen för kvinnornas rättvisa sak. — På de utsända masspetitionlistorna hafva tecknats öfver 400 namn.

Årsmötet, öppet äfven för utomstående, var mycket lifligt. De församlade hälsades välkomna af ordföranden, som framhöll vikten och betydelsen af kvinnornas gemensamma arbete samt skildrade rösträttsrörelsens framsteg och utsikter såväl i utlandet som i Sverige. Därefter upplästes valda ströskrifter och tidningsartiklar. Mötet afslutades med ett angenämt samkväm.

23. Jönköping.

Bildad 8 mars 1906. Medlemsantal 115.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ragnhild Spånberg*.

Efter föredrag af fru Frigga Carlberg bildades den 8 mars Jönköpings F. K. P. R. 102 medlemmar anmälde sig genast.

Utom det konstituerande mötet har föreningen sammanträdt två gånger. Vid ordinarie sammanträdet i november redogjorde ordföranden för de motioner om politisk rösträtt för kvinnor, som väckts vid 1906 års riksdag. I december sammanträdde föreningen i och för de förestående stadsfullmäktigvalen.

I syfte att sammanföra föreningens medlemmar har under hösten anordnats ett samkväm, hvarvid bl. a. förekom uppläsning af Stockholmsföreningens flygblad nr 5, »Hur bör den svenska kvinnan bereda sig för den politiska rösträtten?» af Anna Whitlock.

På föreningens föranstaltande har fröken Adèle Wetterlind hållit två offentliga föredrag öfver: »Kvinnans ställning i samhället». För kvinnornas masspetition har föreningen sökt verka, förutom genom personlig agitation och på föreningens sammanträden, genom upprop i stadens tidningar och genom att å offentliga lokaler utlägga namnteckningslistor. Den 31 dec. hade 1,482 namn tecknats.

24. Karlshamn.

Bildad 15 maj 1905. Medlemsantal 27.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Thea Hökerberg*.

Föreningen har under året sammanträdt 7 gånger och styrelsen 5. Föreningens och styrelsens sammanträden hafva

stälts i samband med hvarandra, och 3 af dessa kombinerade möten hafva dessutom varit samkvämsaftnar.

På en sådan väckte en medlem — styrelsen hade med 3 röster mot 2 beslutat, att ej upptaga frågan, om ingen yrkade därpå — förslag om att instämma i Norrköpingsföreningens adress till brukspredikant Pehrsson med anledning af hans motion rörande mödrars rätt till anonymitet. Föreningens flertal ville dock ej biträda den, oafsedt att det vore väl sent, då Andra kammaren redan fattat sitt beslut. Föreningen, som fann detta beslut upprörande orättvist mot den ena parten, uttalade sig för anonymitetens bibehållande, dock med följande tillägg: »Kunde lagen däremot nå äfven fadern och beröfva äfven honom hans rätt till anonymitet, skulle vi — men först då — med instämmande, glädje och tacksamhet hälsa en lag, som toge bort så väl moders som faders anonymitet och gäfvade barnet både moders och faders skydd». Utlåtandet framlämnades till en riksdagsman i Första kammaren.

I januari sände föreningen petitioner till länets riksdagsmän.

Den 10 febr. höll fröken G. Adelborg på föreningens kallelse föredrag om kvinnans uppgift i samhället.

På det ordinarie vårsammanträdet redogjorde föreningens centralstyrelsemedlem för mötet i Norrköping.

Namninsamlingen för masspetitionen hade vid november månads slut inbragt 552 namn.

25. Karlskrona.

Bildad 9 april 1904. Medlemsantal 104.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skollärarinnan
fröken *Sigrid Kruse*.

Styrelsen har under år 1906 sammanträdt 5 gånger och föreningen 2 gånger. Vid det första af föreningens sammanträden redogjorde ordföranden för centralstyrelsens möte i Norrköping d. 10—11 januari och uppmanade föreningens medlemmar att energiskt arbeta för kvinnornas masspetition. Petitionslistor utdelades till medlemmarna och en rösträttsbyrå inrättades. Vid det andra föreningsmötet höll ordföranden, som bevistat det internationella kvinnliga rösträttsmötet i Köpenhamn d. 7—11 augusti, ett föredrag om detta.

På inbjudan af F. K. P. R. och Karlskrona kvinnliga diskussionsföreningens styrelse har fröken G. Adelborg hållit ett föredrag om Fredrika-Bremerförbundet, och till detta hade

äfvén utomstående tillträde. Ordföranden har genom tvänne föredrag sökt intressera godtemplarna för masspetitionen och har därvid mötts af stora sympatier. Äfvén för stadens folk-skollärarkår hafva föredrag hållits i samma syfte.

Den 4 april anordnade Karlskrona allmänna diskussionsförening offentlig diskussion om kvinnans politiska rösträtt, hvarvid fröken S. Kruse höll inledningsföredraget. Diskussionen, vid hvilken omkring 500 personer närvoro — männen voro i pluraliteten — var synnerligen sakrik och liflig och visade, att det hos personer af vidt skilda politiska åsikter funnos varma sympatier för kvinnans politiska rösträtt.

För att sprida intresset för kvinnans politiska rösträtt och masspetitionen höll fröken Kruse under vintern ett föredrag i Lyckeby, hvarefter en F. K. P. R. bildades därstädes.

I januari utsändes cirkulär till alla riksdagens ledamöter med uppmaning att väcka eller understödja motion om kvinnans politiska rösträtt.

Cirkulär hafva äfvén utsändts till stadens kommunalt röstberättigade kvinnor med uppmaning att vid stadsfullmäktigevalen i dec. 1906 använda sin rösträtt, och ett upprop med liknande innehåll intogs äfvén i platstidningarna. Det stora intresse, kvinnorna visat för samhällets angelägenheter, är till stor del en följd af föreningens verksamhet.

Pressen i Karlskrona har varit synnerligen tillmötesgående, i det att alla tidningar intagit upprop m. m., och tre af de fyra i staden utkommande tidningarna hafva dessutom infört en s. k. klipplista.

26. Karlstad.

Bildad 16 maj 1903. Medlemsantal 161.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gerda Hellberg*.

Styrelsen har under året sammanträdt 9 och föreningen 5 gånger. Tre af föreningens sammanträden hafva anslagits till diskussion, vid hvilka bland annat tjänarinnefrågan behandlats. Ämnet uppdelades i 4 punkter, af hvilka den sista, om husmödrarnas ställning till tjänarinnornas fackföreningsrörelse, återstår till 1907.

Följande för allmänheten tillgängliga föredrag anordnades under våren: »Från krig till skiljedom» och »Kvinnornas rösträtt i andra länder» af fru Emilia Broomé, »Hvad kvinnorna hoppas af sin rösträtt» af fru Jenny Velander från Skara samt under hösten »Den svenska kvinnan och nykterhetssaken» af konstnären G. Ankarcrona.

Under godtemplarnas agitationsvecka i början af november anordnade en kommitté af medlemmar i F. K. P. R. »Kvinnornas afton». Programmet, som omfattade hälsningstal af landshöfdingskan fru Emma Dyrssen, musik, sång och ett föredrag om »Samhällsanda och nykterhet» af fru Gerda Hellberg, utfördes nästan uteslutande af medlemmar i F. K. P. R.

Före stadsfullmäktigevalet i december utsändes till stadens kommunalt röstberättigade kvinnor sedvanliga cirkulär med uppmaning att deltaga i valet.

Under hösten hafva för öfrigt masspetitionen och agitationen tagit alla krafter i anspråk. Ordföranden i F. K. P. R. höll under våren föredrag i Seffle om kvinnans politiska rösträtt, samt under tiden 15 nov.—8 dec. å följande orter: Edsvalla, Kil, Munkfors, Hagfors, Molkom, Forshaga, Kristinehamn och Skattkärr. I Edsvalla och Kil bildades F. K. P. R. Mellan jul och nyår hö los tre namninsamlingsdagar i Karlstad.

Från Rösträttsbyrån i Karlstad hafva utsändts öfver 1,800 listor samt flygblad, utprop m. m. Sammanlagdt hafva 5,134 namn insamlats. Dessutom hafva till byrån inkommit listor med 344 namn från andra län.

27. Katrineholm.

Bildad 30 mars 1906. Medlemsantal 32.

Ordförande: fröken *Hilda Malm*. Centralstyrelsemedlem:
fru *Elin Rylander*.

Efter ett föredrag af föreståndarinnan vid Katrineholms samskola, fil. kand. fröken Elisabet Petersson, bildades föreningen i mars 1906.

Föreningen har fört en ganska tynande tillvaro, beroende dels därpå att nära hälften af medlemsantalet bor utom samhället, 11 medlemmar bo t. ex. i Flen, — dels därpå att föreningen ej lyckats få några föredragshållare från orter, där rösträttsarbetet haft sitt hufvudkvarter.

Föreningen har haft tre sammanträden. Vid två af dessa, till hvilka äfven utom föreningen stående haft tillträde, hafva föredrag hållits af föreningens sekreterare nämligen öfver »Kvinnöarbetet förr och nu» och »En redogörelse för kongressens i Köpenhamn arbete».

Samskolans styrelse har benäget upplåtit sin lokal till föreningens sammanträden.

Till en af föreningens medlemmar, baderskan fröken Anna Molin, står föreningen i stor tacksamhetsskuld för det nit, hvarmed hon verkat för namninsamlingen.

28. Kil.

Bildad 13 december 1906. Medlemsantal 41.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Ottilia Fryklind*.

Föreningen, som helt nyligen bildats, har endast haft ett par styrelsesammanträden.

29. Kiruna.

Bildad 2 maj 1906. Medlemsantal 33.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Ruth Eriksson*.

30. Kisa.

Bildad 30 mars 1906. Medlemsantal 60.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: Folkskollärarinnan fröken *Ingeborg Sjögren*.

Föreningen bildades den 30 mars 1906 efter föredrag af fru Frida Danielsson från Norrköping. Under året hafva hållits 7 styrelse- och 4 offentliga möten. Intresset för saken har befunnits vara ganska starkt bland arbetsklassens kvinnor, hvaremot öfverklassens visat ringa förståelse och alldeles hållit sig utanför hela rörelsen. Nykterhetsfolket, särskildt godtemplarna, förtjäna ett varmt tack för det stöd och den uppmuntran, de gifvit föreningen.

31. Kopparberg.

Bildad 31 januari 1906. Medlemsantal 62.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Maja Forsslund*.

Efter föredrag i november 1905 af fru Ann Margret Holmgren bildades föreningen den 31 januari 1906.

Under året hafva hållits 4 förenings- och 4 styrelsesammanträden. 2 offentliga föredrag hafva anordnats; det ena i februari om »Kvinnan och fattigvården», af fru Frigga Carlberg från Göteborg, det andra i november af konstnären Gustaf Ankarcrona från Leksand om »Sveriges kvinnor och nykterhetssaken». Vid det senare förekom sång och pianomusik. Båda föredragen voro talrikt besökta.

Omkring 700 flygblad hafva under året spridts af föreningen. Af socknens få kommunalt röstberättigade kvinnor hafva några börjat besöka kommunalstämmorna.

Å masspetitionen hafva insamlats 1,656 namn, till största delen i Örebro läns 5 nordliga socknar. I socknen Ljusnarsberg, med mellan 11 och 12,000 invånare, hafva 1,100 kvinnor undertecknat petitionen, utgörande något öfver 32 proc., alltså nära en tredjedel af de vuxna kvinnorna, en siffra, som vi hafva anledning tro kunnat stiga till minst 50 proc., om vi kunnat nå alla kvinnor, hvilket i denna vidtsträckta, glest bebodda socken varit omöjligt.

Våra krafter hafva detta år helt tagits i anspråk af arbetet med masspetitionen, men hoppas vi att under 1907 med friare krafter få tillfälle att utveckla en lifligare föreningsverksamhet. Föreningen har beslutat att under detta år hafva tätare sammankomster med diskussioner. En god början till dylika gjordes på novembersammanträdet med en liflig diskussion om kvinnorna och nykterhetssaken, hvarvid beslöts att upptaga denna sak, som varmt intresserar vår till största delen af organiserade nykterhetskvinnor bestående förening, som framskjuten punkt i ett blifvande program.

32. **Kristianstad.**

Bildad 21 november 1906. Medlemsantal 106.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Anna Möller*.

33. **Kumla.**

Bildad 28 april 1906. Medlemsantal 32.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skollärarynnan fröken *Kerstin Andersson*.

Föreningen bildades efter ett med stort intresse åhördt föredrag af professorskan, fru Ann Margret Holmgren.

Med tacksamhet har föreningen äfven att omnämna fröken Vienna Mesterton, som på ett förtjänstfullt sätt medverkat till föreningens bestånd.

Föredrag hafva under året hållits af fröken Ottilia Fernander och fru Emilia Broomé, samt af folkskolläraren herr Edvin Aspling, vid hvilket sednare tillfälle, då äfven ett varierande program förekom, inkomsten anslogs såsom grundplåt till en sjukstuga i Kumla.

Föreningen har ifrigt arbetat på namns anskaffande till masspetitionslistorna.

6 styrelse- och 3 föreningsammanträden hafva under årets lopp hållits.

34. Landskrona.

Bildad 6 april 1903. Medlemsantal 95.

Ordförande: gymnastikdirektören fröken *Ester Svalling*.

Centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten fröken *Gunhild Linder*.

Styrelsen har under året sammanträtt 8 gånger. I föreningen hafva utom de 2 ordinarie mötena i mars och november hållits 5 s. k. månadssamkväm. Vid dessa hafva förekommit följande föredrag af fröken E. Nennes öfver senare hälften af professor Fahlbecks bok »Stånd och klasser», af doktor Sofia Holmgren från Malmö öfver ämnet: »Skyddslagstiftning för kvinnor», af fröken E. Sandstedt om »Miss Frances Willard» samt af fröken G. Linder äfver ämnet: »Moderna klassutjämningsförsök». Dessutom hafva förekommit uppläsningar och diskussioner.

På föreningens föranstaltande har hållits ett offentligt föredrag af fru Frigga Carlberg från Göteborg öfver ämnet: »Om politik och lagstiftning för kvinnor».

Vid årets början afsändes skrivelser till borgmästare Carl Lindhagen, Stockholm, samt till Skånes riksdagsmän med anhållan, att de vid årets riksdag ville väcka eller understödja motion om politisk rösträtt för kvinna på samma villkor som för man.

I anledning af brukspredikanten P. Pehrssons motion i riksdagen om upphäfvande af mödrars rätt till anonymitet afläts till honom en skrifvelse, däri föreningen uttalade sin åsikt, att icke blott moders utan äfven faders namn bör uppgifvas, och båda föräldrarna åläggas att bära ansvar för barnets vård och uppfostran.

Genom kringvändande af tryckta uppmaningar har föreningen sökt förmå stadens kvinnor till att flitigare använda sin kommunala rösträtt. Vid senaste stadsfullmäktigeval röstade 50 af stadens 504 röstberättigade kvinnor med tillsammans 1,136 röster.

Namninsamling för masspetitionen har under hela året pågått. Särskildt ifrigt har föreningen arbetat därmed under december månad, då på en vecka insamlats omkring 700 namn. Inalles hafva inom Landskrona och omnejd insamlats 1,900 namn.

35. Lidköping.

Bildad 9 maj 1906. Medlemsantal 32.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fröken *Maria Eriksson*.

Den 5 maj hölls af professorskan Ann Margret Holmgren ett intressant föredrag om kvinnans politiska rösträtt. Efter föredragets slut antecknade sig några för saken intresserade för bildandet af en kvinnlig rösträttsförening i Lidköping. Vid konstituerande möte den 9 maj ingingo 19 personer i föreningen, hvarefter val förrättades och stadgar antogs. Nästa allmänna möte hölls den 9 november, hvarvid, sedan beslut fattats i åtskilliga föreningsangelägenheter, föredrag hölls af ordföranden om »Några drag ur kvinnorörelsens historia», hufvudsakligast med ledning af dr Lydia Wahlströms broschyr i ämnet.

Styrelsen har sammanträdt 4 gånger och genom dess försorg har årsberättelse för 1905 samt »Minneslista» utdelats bland föreningsmedlemmarna, hvarjämte en del flygblad anskaffats och utdelats i sammanhang med namninsamlandet för masspetitionen. En af stadens tidningar har beredvilligt inlagit artiklar rörande kvinnans politiska rösträtt äfvensom s. k. klipplistor, genom hvilka särskildt landsbygdens kvinnor fått tillfälle att genom sitt deltagande i masspetitionen visa sitt intresse för kvinnans politiska rösträtt. Den 30 dec. insändes listor med tillsammans 483 namn.

36. Lindesberg.

Bildad 12 december 1905. Medlemsantal 37.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan
fröken *Agnes Zetterström*.

Under året har föreningen sammanträdt två gånger. Ett offentligt föredrag har hållits af fru Frigga Carlberg.

37. Linköping.

Bildad 2 maj 1903. Medlemsantal 102.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Jenny Wallerstedt*.

Det gångna året har varit ett af jämförelsevis stor lifaktighet och utveckling för Linköpingsföreningen. Den be-

gynte sin verksamhet med att i januari månad sända petitioner till landets alla riksdagsmän med anhållan om, att de vid årets riksdag ville väcka eller biträda motion om politisk rösträtt för svensk kvinna på samma villkor som svensk man. Därpå tog arbetet för masspetitionen sin början. De utsända listorna mottogos i förstone med mycken reservation och oförståelse. Först då flygskrifter — däribland en af föreningen för ändamålet särskildt utgifven: »Några ord angående kvinnornas masspetition», af J W—dt — fingo beledsaga desamma, började namn inflyta. Det bör i rättvisans namn erkännas, att man i den rika och tätt befolkade östgötabygden ställer sig ganska oförstående och likgiltig gent emot frågan om kvinnans rösträtt. Summan af de namn, som inkommit till rösträttsbyrån, utgör 2,243. Tack vare petitionslistorna har medlemsantalet betydligt ökats, och många hafva anmält sig att ingå till nästa år.

Den enquête i kvinnornas rösträttsfråga, som föreningen gjorde under loppet af oktobermånad hos Östergötlands läns riksdagsmän i 1:sta kammaren, lämnade ett ganska medelmåttigt resultat, i det att af de 8 riksdagsmännen endast 5 svarade och de flesta i tämligen sväfvande ordalag.

Föreningen har under årets lopp anordnat fyra offentliga föredrag. Föreläsare voro fröken Gertrud Adelborg (»Några synpunkter angående kvinnans uppgift i samhället») fröken Jenny Wallerstedt (»Köpenhamnskongressen») och fru Emilia Broomé (»Från krig till skiljedom» och »Om kvinnans rösträtt».)

38. Ludvika.

Bildad 10 december 1905. Medlemsantal 41.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Fejan Forslund*.

Under året har styrelsen sammanträdt 3 gånger och föreningen i sin helhet en gång. Stadgar hafva antagits med Uppsalaföreningens till förebild.

För att väcka intresse för föreningen har flygblad inköpts och utdelats. Föredrag i kvinnornas rösträttsfråga ha hållits af fru Emilia Broomé och fru Frigga Carlberg, hvilka präktiga föredrag omedelbart tillförde föreningen nya medlemmar.

Föreningen har hufvudsakligast ägnat sina svaga krafter åt masspetitionen. Rösträttsbyrå öppnades i februari, och listor formligen ströddes ut i 7 socknar; blott några hundratal namn blef dock det föga uppmuntrande resultatet. Denna agitation äfventyrade på ett betänkligt sätt föreningens eko-

nomi, hvilket förhållande måhända är orsaken till att föreningen under senare hälften af året fört en tynande tillvaro, men är att hoppas att föreningen med det nya året vinner krafter att ånyo målmedvetet rycka framåt.

39. Lund.

Bildad 24 januari 1903. Medlemsantal 130.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Hilma Borelius*.

Styrelsen har under året sammanträdt 6 gånger och föreningen 4 gånger. De två ordinarie föreningssammanträdena i februari och september hafva upptagits af val och förhandlingar, och vid de båda andra i mars och oktober hafva hållits föredrag, i mars af fil. kand. fröken Siri Lundqvist om »Kvinnan i det gamla Rom» samt i oktober af föreningens ordförande om »Rösträttskongressen i Köpenhamn och ombudsmötet i Stockholm». Vid de båda sistnämnda tillfällena hafva samkväm anordnats. Såväl detta arrangemang som den vid årets samtliga föreningsmöten använda metoden att sammankalla föreningsmedlemmarna genom utsändande af tryckta kort i stället för som hittills genom annons hafva visat sig inverka gynnsamt på frekvensen vid mötena.

Genom föreningens föranstaltande hafva två offentliga föredrag hållits under året, ett rösträttsföredrag af ordf. å Folkets hus och ett föredrag af pastor H. Isberg öfver ämnet: »Ogifta mödrar och deras barn», båda föredragen afgiftsfria.

Enligt af föreningen den 12 febr. gifvet uppdrag utsåg styrelsen den 19 i samma månad en kommitté för insamlandet af namn å masspetitionen. Kommittén har bedrifvit sin verksamhet så väl inom Lunds stad, där listor utdelats bl. a. till nykterhets- och fackföreningar samt inom den handelsidkande klassen, som i stadens närmaste omnejd. På landsbygden har man företrädesvis vändt sig till de olika församlingarnas folk- och småskollärarinnor för att påkalla deras medverkan vid namninsamlingen. Antalet namn å petitionslistorna har under året uppgått till 1,557.

Föreningens åtgärd med afseende på kvinnornas deltagande i stadsfullmäktigevalen har denna gång inskränkt sig till införande af upprop i stadens tidningar.

40. Lyckeby.

Bildad 10 mars 1906. Medlemsantal 22.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Adèle Wiebe*.

Föreningen bildades efter ett föredrag af fröken Sigrd Kruse från Karlskrona.

Styrelsen har haft 3 sammanträden och föreningen 3.

Vid sammanträdet den 26 oktober höll fröken S. Kruse ett intressant föredrag om kongressen i Köpenhamn.

41. Malmö.

Bildad 21 april 1903. Medlemsantal 211.

Ordförande: folkskollärarinnan fröken *Stina Hellgren*.

Centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan fröken *Naëmi Uddenberg*.

Det största arbetet under det gångna året har varit insamlandet af namn på masspetitionlistorna. Listor utsändes första gången i februari månad. De utdelades till alla medlemmar samt sändes pr post till en mängd personer inom staden och på landsbygden i Skåne. Äfven skickades listor till några platser inom annat län.

I december beslöt styrelsen ett massutsändande af petitionslistor. Omkring 800 sådana jämte ett exemplar af fröken Anna Whitlocks tal till statsministern den 6 oktober 1906, hvilket fröken Whitlock godhetsfullt tillåtit föreningen trycka, samt flygskriften »Rösträttspetitionen» kringsändes, nedlades i enskilda personers brevlådor i staden samt utdelades på tågen genom tidningsförsäljare vid stationerna. Resultatet häraf kan ju anses godt, då under december mer än hälften af hela antalet af föreningens listor inkom. Masspetitionen tyckes också hafva varit ett godt medel att väcka kvinnornas intresse för själfva saken, rösträtten. Många hafva ingått i föreningen, hvars medlemsantal betydligt ökats.

Föreningen hade sitt ordinarie årsmöte den 23 mars, hvarvid pastor H. Isberg höll föredrag om »Ogifta mödrar och deras barn». Till föredraget hade utfärdats omkring hundra inbjudningar, och allmänheten ägde dessutom fritt tillträde. Det hade samlat en ganska talrik åhörarskara. — Vid mötet beslöts, att kvinnor, som så önskade, skulle få ingå i Malmö rösträttsförening mot erläggande af den till Landsföreningen stadgade afgiften. De skulle inom föreningen äga yttrande men ej beslutanderätt.

Höstmötet, som ägde rum i november, inleddes med föredrag af fil. lic. Hilma Borelius om »Konservatism och reaktion inom kvinnofrågan».

Dessutom har styrelsen anordnat tre enskilda möten. Vid dessa hafva föredrag hållits af fil. kand. Siri Lundqvist om »Kvinnan i det gamla Rom», af dr Sofia Holmgren med ämne: »Några ord om våra skolflickors hygien» samt en kortare redogörelse af ordföranden lämnats om institutioner för ogifta mödrar. Dessa möten hafva i allmänhet varit förenade med samkväm, och medlemmarna hafva haft rätt att medtaga gäster.

Den 19 november anordnade föreningen å Folkets hus offentligt föredrag, då fru Frigga Carlberg föreläste öfver ämnet: »Angå politik och lagstiftning kvinnan?»

I januari tillsändes alla Sveriges riksdagsmän cirkulär med uppmaning att vid 1906 års riksdag väcka eller stödja motion om kvinnans rösträtt.

Styrelsen har under året haft 8 sammanträden.

42. Mariestad.

Bildad 21 november 1904. Medlemsantal 21.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fru *Andriette Florén*.

Föreningen hade årsmöte i februari, då revisionsberättelsen upplästes, ansvarsfrihet beviljades och styrelseval för rättades. På offentligt möte i mars upplästes dr Lydia Wahlströms föredrag »Svensk kvinna inför svensk lag.»

Efter ett sammanträde i november höll styrelsemedlemmen fru Jenny Lindberger ett med stort intresse åhörddt föredrag om »Några intryck från internationella rösträttskongressen i Köpenhamn sommaren 1906».

På de utsända masspetitionstalistorna hafva 502 namn erhållits.

43. Mjölby.

Bildad 17 november 1906. Medlemsantal 35.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Jenny Käll*.

44. Mölnbo.

Bildad 7 september 1906. Medlemsantal 29.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Anna Lindgren*.

Föreningen bildades den 7 september 1906 efter ett varmt, öfvertygande föredrag af professorskan Ann Margret Holm-

gren om det berättigade i att kvinnan erhöi politisk rösträtt. 24 kvinnor ingingo omedelbart i föreningen.

På initiativ af några för föreningen intresserade personer uppdrogs åt ordföranden, fröken Anna Lindgren, att representera föreningen vid revisionsmötet i Stockholm den 6—7 oktober.

Under hösten har styrelsen sammanträdt 2 gånger och föreningen 1 gång.

På masspetitionenslistorna hafva 315 namn erhållits.

45. Nora.

Bildad 17 december 1905. Medlemsantal 19.

Ordförande: telegrafisten fröken *Alfhild Cnattingius*. Centralstyrelsemedlem: fru *Anna Petterson f. Sandvall*.

Under det gångna året har föreningen sammanträdt 1 gång och styrelsen 6 gånger.

Föredrag om kvinnans politiska rösträtt har hållits af seminarieadjunkten doktorinnan J. Velander från Skara.

46. Norrköping.

Bildad 24 oktober 1903. Medlemsantal 346.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Hilma Söderberg*.

Det gångna arbetsåret kan karaktäriseras såsom i allo godt. Många nya medlemmar hafva tillkommit, de offentliga mötena hafva varit talrikt besökta, och lokalpressen har visat sig uppmärksam och tillmötesgående.

Såsom en starkt bidragande orsak till detta har man säkert skäl att räkna Centralstyrelsens årsmöte i Norrköping i januari månad. En lyckligare invigning af ett arbetsår är svårt att tänka sig. Stadens invånare visade också sitt intresse för kongressdeltagarna genom att talrikt infinna sig på såväl det offentliga diskussionsmötet å Stadshuset — som öppnades af fru Frigga Carlberg med ett ypperligt, formfulländadt föredrag — som på fästen på hotell Standard.

Under januari månad utsändes skrivelser, påpekande kvinnornas rösträttsfrågas kraf på lösning, till landets samtliga riksdagsmän. Sedermera hafva länets riksdagsmän interpellrats (skriftligen) i rösträttsfrågan. Svaren hafva i allmänhet varit långt ifrån nedslående. — Hufvudintresset för året har naturligtvis varit arbetet med masspetitionen.

Hvad de offentliga mötena beträffa, hade det första för året karaktären af samkväm. Sång och musik förekom, och

föredrag höllas af ordföranden och sekreteraren. Någon tid därefter anordnades diskussionsmöte med anledning af den i riksdagen väckta motionen om »Mödrars rätt till anonymitet». Vid detta tillfälle antogs en resolution, som tillställdes motionären.

Under påskveckan gick af stapeln ett offentligt möte med anledning af den stundande rösträttsdebatten i riksdagen. Intresset var höggradigt, män och kvinnor af alla samhällsklasser trängdes om utrymmet i Stadshussalen, och diskussionens böljor gingo högre än någonsin förr i Norrköping, då det varit fråga om rösträtt för kvinnor. Fru Frida Danielsson höll inledningsföredraget. Telegram sändes till stadens riksdagsmän.

Vidare hafva föredrag hållits af öfverste Melander och fröken Jenny Wallerstedt, som spirituellt och entusiastiskt berättade om kongressen i Köpenhamn.

I december anordnades offentligt möte — som inleddes af fröken Aurore Pihl — med anledning af det stundande stadsfullmäktigvalet. Diskussionen var högeligen liflig. — Att det numera räknas med kvinnorna vid de kommunala valen, bevisades af den ifver, hvarmed flera af männens kommunalpolitiska föreningar sökte bistånd af rösträttsföreningen.

Styrelsen har under året sammanträdt 12 gånger, föreningen 6.

47. Norrtälje.

Bildad 6 november 1905. Medlemsantal 43.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Anna Humble*.

I början af år 1906 afläts skrivelser till alla rikets riksdagsmän med begäran att dessa måtte väcka eller stödja motion om kvinnans politiska rösträtt.

Sex föreningsmöten hafva hållits under året jämte ett möte gemensamt med två andra kvinnoföreningar i staden. Efter detta senare afsändes till länets riksdagsmän i Första kammaren en skrivelse med anledning af den då i riksdagen aktuella frågan om lagen för mödrars anonymitet.

Två offentliga föredrag hafva hållits: ett d. 17 febr. af fröken Anna Lindhagen och ett d. 29 sept. af dr Lydia Wahlström. D. 18—19 februari höll fröken Anna Lindhagen äfvenledes rösträttsföredrag i Söderby-Carl, Rimbo och Vätö.

För att förmå kvinnorna att deltaga i höstens stadsfullmäktigval har föreningen ifrigt verkat. Fullmaktsblanketter hafva delats ut, och röstberättigade kvinnor hafva af ut-

sända föreningsmedlemmar uppmanats att deltaga i valen — helst personligen. Ganska många kvinnor utöfvade ock sin rösträtt, en del personligen. Detta för första gången

Genom föreningen hafva på petitionslistorna insamlats 1,057 namn.

48. Nyköping.

Bildad 9 februari 1903. Medlemsantal 185.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: landshöfdingskan fru
Sophie Boström.

Föreningen har under året sammanträdt 4 gånger, styrelsen 5 gånger.

Vid årsmötet, som detta år ej kunde äga rum förrän i maj, redogjorde fru Ann Margret Holmgren för Landsföreningens verksamhet under det gångna året.

I början af september hade styrelsen samt några af föreningens medlemmar förmånen att i vice ordförandens hem få höra fru Holmgren berätta om kongressen i Köpenhamn.

På ett sammanträde under hösten beslöt föreningen att söka få till stånd bespisning af fattiga skolbarn. Till följd af allmänhetens offervillighet och intresse för saken kan verksamheten taga sin början på det nya året, men kommer då att öfverlätas på alla intresserade inom samhället, då rösträttsföreningen ju omöjligen kan hafva medel att ensam taga saken om hand.

På sammanträde den 14 februari beslöt styrelsen att börja arbeta för masspetitionen. Strängnäs- och Nyköpingsföreningarna togo några härad hvar, och så sändes listor till alla de personer i socknarna, som kunde tänkas hafva något intresse för saken. För öfrigt hafva föreningens medlemmar arbetat på olika sätt, några hafva »husarbetat», en gång har en utfärd företagits för insamlande af namn, vänner och bekanta hafva tillskrifvits och anmodats om hjälp. Men i allmänhet har intresset för masspetitionen på denna ort varit ganska litet. Då styrelsen på ett möte gaf förslag om en allmän namninsamlingsdag, förkastades detta af föreningen. Vid en offentlig föreläsning af fru Frigga Carlberg med ämne: »Kvinnans sociala ansvar» var namninsamling anordnad, men gaf ett dåligt resultat. Hela vårt namnantal var c:a 1,600.

Till deltagande uti stadsfullmäktigvalen i september och december hafva stadens kommunalt röstberättigade kvinnor uppmanats genom förnyade upprop i tidningarna. Sin rösträtt begagnade då respektive 37 och 19 kvinnor.

Styrelsen har i bref till sex af länets riksdagsmän utbedt sig att få veta deras ställning till frågan om kvinnans politiska rösträtt. Hittills har endast ett, men i sympatiska ordalag hållet, svar ingått.

Till revisionsmötet i Stockholm i oktober sände föreningen två ombud.

Under året har föreningen gjort en stor förlust, i det att den mist sin stiftarinna och hittillsvarande ordförande, fru Sophie Boström, som dock står kvar i föreningen såsom ständigt medlem. På ett extra sammanträde i september öfverlämnades till fru Boström å föreningens vägnar en å pergament textad adress, tolkande dess tacksamhet för allt det arbete, hon som dess ordförande under de gångna åren nedlagt för dess bästa.

49. Ronneby.

Bildad 24 april 1903. Medlemsantal 130.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Augusta Tønning*.

Föreningen har under året sammanträdt 4 gånger och styrelsen 6 gånger.

På föreningens kallelse har fröken Gertrud Adelborg hållit offentligt föredrag öfver »Mors ansvar», hvilket åhördes af omkring 300 personer. Vid ett föreningssammanträde upplästes fröken Ebba Paulis föredrag om »Det personliga i fattigvård». Efter en liflig diskussion tillsattes en kommitté för att söka åstadkomma en förening för frivillig fattigvård inom samhället.

Till ombud vid mötet i Stockholm den 6 oktober hade föreningen valt fruarna A. Tønning och K. von Heidenstam. För detta möte och mötet i Norrköping den 10—11 januari har fru Tønning sedan redogjort. För föreningen har ock upplästs Natanael Beskows föredrag »Social kunskap».

Genom föredragsresor i Blekinge har fru Tønning förvärfvat medlemmar till Ronnebyföreningen uti Hoby, Mörrum, Sölvesborg och Jemshög. För att verka för masspetitionen besökte fru Tønning under hösten Åhus, Kristianstad, Hörby, Hör och Hesseholm. Till alla vid Ronneby brunn varande kvinnliga badgäster sändes en petitionslista. Till Ronnebyföreningen hade den 31 december inkommit listor med sammanlagdt 1,360 namn, och i frivilliga bidrag till petitionen influtit 49 kronor.

Fru Tonning har ock under året lyckats bilda föreningar för kvinnans politiska rösträtt i Trelleborg, Hörby och Kristianstad.

I januari månad afgick från föreningens styrelse till länets alla riksdagsmän bref med yrkande om motion om kvinnans politiska rösträtt.

50. Skara.

Bildad 27 november 1903. Medlemsantal 43.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: seminarieadjunkten doktorinnan *Jenny Velandér.*

Under år 1906 har föreningen sammanträdt 3 gånger och styrelsen 6 gånger.

Föreningen har under det gångna året hufvudsakligen verkat för namnsamling till masspetitionen. Tusen listor hafva genom föreningen blifvit spridda till olika platser inom länet och i staden. Insamlingen har dock gått ganska trögt, och slutsumman på namn, som inkommit till rösträttsbyrån i Skara, uppgår endast till något öfver 800. — Ganska många kvinnor hafva dock genom listorna uttryckt sin önskan att gå in i föreningen.

Ett föredrag med ljusbilder om »Doktor Barnados barnhem» har hållits, och en vis- och sagoafton för barn anordnats. Behållningen för den senare har tillfallit föreningen »Skara Barnavård».

Äfven i år hafva utsändts uppmaningsbref till stadens röstberättigade kvinnor att vid stadsfullmäktigvalet d. 14 december begagna sin rösträtt, och följdes uppmaningen af 19 stycken af 178 röstberättigade. Vid samma val röstade 89 män af 888 röstberättigade.

Föreningen har att tacksamt erkänna en gåfva af 100 kr., som skänkts af en för dess verksamhet varmt intresserad kvinna.

Flygblad och broschyrer hafva genom föreningen blifvit gratis spridda vid flera tillfällen.

51. Skutskär.

Bildad 22 mars 1906. Medlemsantal 72.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Adolfrina Eriksson.*

Föreningen bildades efter ett föredrag af fru Ellen Hagen »Om kvinnans politiska rösträtt». Föredraget hölls i Skut-

skärs samlingslokal den 22 mars 1906, och samma dag antecknade sig 35 medlemmar. Den 4 april hölls konstituerande möte.

Föreningen har sammanträdt en gång i hvar e månad med undantag för sommarmånaderna. På dessa möten har ordföranden eller någon af styrelsemedlemmarne uppläst föredrag, tidningsreferat, m. m. Styrelsen har haft 3 sammanträden under året. Vid föreningens sammanträde i oktober redogjorde ordföranden för Landsföreningens möte i Stockholm den 6 i samma månad, för uppvaktningarne hos konungen och statsminister Lindman m. m. Detta möte, som afslutades med ett samkväm, var mycket talrikt besökt, och flera nya medlemmar antecknade sig.

Den 11 november hade föreningen besök af fröken Anna Whitlock, som höll ett offentligt föredrag om: »Skälen för och emot kvinnans politiska rösträtt». Lokalen var fylld af en intresserad skara kvinnor och män, och med tacksamhet antecknas den dagen i föreningens historia. Ett föredrag om Susan B. Anthony har öfversatts från engelskan af fröken Augusta Hammarström och uppläst på novembersammanträdet. Till ortens riksdagsman har skrifvelse med förfrågan om hans ställning till den kvinnliga rösträttsfrågan afsändts, men därpå har svar ej erhållits. Föreningen har ifrigt arbetat för masspetitionen.

52. Sollefteå.

Bildad 22 oktober 1906. Medlemsantal 118.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: lärarinnan fröken *Anna Åkerberg*.

Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Sollefteå bildades 22 oktober 1906 efter föredrag af dr Lydia Wahlström.

Endast 2 sammanträden hafva hållits, nämligen det ordinarie novembersammanträdet för val m. m. och ett i början af december för öfverläggning angående eventuell namnsamlingsdag för Sollefteå. Vid det sistnämnda bestämdes den 13 december till namnsamlingsdag. Föreningens arbete har koncentrerats på namnsamling för masspetitionen, hvilket bedrifvits rätt intensivt, särskildt under december månad.

53. **Stockholm.**

Bildad 4 juni 1902. Medlemsantal: 1,797.

Ordförande: fil. dr. *Lydia Wahlström*. Centralstyrelsemedlemmar: skolföreståndarinnan fröken *Anna Whitlock*, fröken *Gertrud Adelborg* och fru *Ann Margret Holmgren*.

Föreningen har under året sammanträdt 6 gånger, styrelsen 14 gånger; 2 offentliga diskussionsmöten samt 4 offentliga föredrag ha anordnats af styrelsen.

Å årsmötet lämnades redogörelse af fröken A. Whitlock för de olika motioner om rösträtt för kvinnor, som vid årets riksdag framkommit.

Vid det första offentliga diskussionsmötet, som var utlyst endast för kvinnor, behandlades, med anledning af de kommunala valen, frågan: »Bättre och billigare lefnadsvillkor», hvarvid saluhallsfrågan inleddes af fru E. Broomé, frågan om bostadsinspektion af fröken K. Hesselgren och fru A. Montelius talade om kvinnliga stadsfullmäktige.

Det andra offentliga diskussionsmötet, till hvilket både män och kvinnor hade tillträde, ägde rum kort före rösträttsfrågans behandling i riksdagen. Riksdagsmannen v. häradshöfding J. Larsson från Lund redogjorde för kvinnornas rösträttsfråga, fröken M. Jönsson för folkskollärarinnornas lönefråga och fröken A. Ljungberg för frågan om ogift moders anonymitet. Samtliga riksdagsmän hade inbjudits till mötet.

Två offentliga föredrag öfver ämnet: »Kvinnans politiska rösträtt» hafva hållits af fru A. M. Holmgren, det ena i Musikaliska Akademiens stora sal, det andra i K. F. U. M:s hörsal.

Med anledning af Landsföreningens ombudsmöte anordnades den 7 oktober en offentlig fest å Runan med föredrag af dr L. Wahlström, fröken A. Whitlock och fil. lic. H. Borelius. De två sistnämnda redogjorde ur olika synpunkter för kvinnornas rösträttskongress i Köpenhamn. Vid supén förekom sång och musik samt tal af bland andra fröknarna L. Engström och A. Whitlock, dr. L. Wahlström, borgmästare C. Lindhagen och professor O. Montelius.

Den 26 oktober talade fil. dr Maikki Friberg från Helsingfors på inbjudan af Stockholms F. K. P. R. på offentligt möte i Musikaliska Akademien öfver ämnet: »De finska kvinnornas rösträttsseger».

Före riksdagens början utsändes i januari månad till samtliga riksdagsmän i Första och Andra kammaren en hem-

ställan, åtföljd af en längre motivering, samt undertecknad af 11 af styrelsens medlemmar, så lydande:

— » det Ni, herr riksdagsman, under nästinstundande riksdag ville väcka eller understödja motion om politisk rösträtt för kvinna på samma villkor som för man ».

En uppvaktning hos statsministern, för att göra en framställning om kvinnornas rösträttskraf, gjordes på uppdrag af styrelsen af ordföranden och fru A. M. Holmgren den 14 september.

För spridning inom Stockholms stad och län af listor till den vid Centralstyrelsens årsmöte i januari 1906 beslutade nämningssamlingen under en petition om rösträtt för kvinnor, upprättade styrelsen i februari en rösträttsbyrå, hvilken först hade sin lokal i fru M. Bohllins privata bostad. Från den 12 februari blef byrån erbjuden att flytta in i Hvita bandets centrala lokal Kungsträdgårdsg. 10. Byrån har föreståtts till den 27 april af fru Ellen Dahlbäck, från denna tid till den 1 december af fröken Anna Ljungberg och under december af fru Alma Faustman, till hvilka personer föreningen står i stor tacksamhetsskuld.

Föredragsresor till landsorten för att verka för masspetitionen hafva företagits af följande styrelsemedlemmar: fröken G. Adé'borg, fru A. M. Holmgren, fröken A. Gustafsson, fröken A. Kleman, fröken A. Lindhagen och dr L. Wahlström, och inom Stockholm och dess omgifningar hafva föredrag hållits af samma personer samt af fröken A. Ljungberg. Särskildt är att märka fru Hölmgrens föredrag vid Bengtsfors i Värmland den 7 oktober, hvilket var det första politiska möte för män, där en kvinna förde kvinnornas talan, samt de under november och december i flera nykterhetsloger och kvinnliga fackföreningar hållna rösträttsföredragen.

I maj månad tillsatte styrelsen en kommitté med uppgift att särskildt under sommaren verka för rösträttspetitionen. Kommittén, som kallade sig »Stockholmskommittén för kvinnornas rösträttspetition», och som bland sina ordinarie medlemmar räknade sex styrelseledamöter, sammanträdde under ordförandeskap af fröken A. Lindhagen regelbundet två gånger i månaden å Rösträttsbyrån. Genom utarbetande af flygblad och upprop, spridande af dessa såväl inom Stockholm som Stockholms län, anordnande af föredrag och personligt nämningssamlingsarbete utvecklade kommittén under hela sin tillvaro en energisk verksamhet. Den af kommittén utgifna

»Minneslistan» öfver den kvinnliga rösträttsrörelsen har utarbetats af fröken S. Bergman och fil. dr. K. Hård af Segerstad. Fru A. M. Holmgren har i kommitténs arbete gjort ett viktigt inlägg genom de pekuniära bidrag, hon med sin aldrig sinande energi lyckats anskaffa.

Å de flesta af föreningens sammanträden har påmints om och lämnats redogörelse för arbetet för masspetitionen. Den 30 november var ett sammanträde anordnad uteslutande med hänsyn till att uppdrifva intresset för masspetitionen och att till arbetet för densamma få in penningmedel, i hvilket senare syfte upptogs kollekt. Vid detta sammanträde, som nästan var till trängsel besökt, hölls tal af fru A. M. Holmgren, deklamation utfördes af fru Augusta Lindberg, dessutom utfördes musiknummer af flera framstående förmågor.

Totalsumman af genom Rösträttsbyrån influerna namn å petitionslistorna var den 31 december 32,967; totalsumman för Stockholms stad och län 35,112. Genom byråns försorg hafva omkring 40,000 listor utsändts.

På styrelsens föranstaltande har en enquête rörande kvinnornas rösträtt varit intagen i Svenska Dagbladet under november och december*). Artiklar har dessutom på flera enskilda styrelsemedlemmars försorg intagits i tidningar och tidskrifter såsom Dagens Nyheter, Socialdemokraten, Stockholms Dagblad, Svenska Dagbladet, Svenska Folket, Dagny, Social Tidskrift, Idun, Mitt Hem, Såningsmannen, Hemtrefnad, Morgonbris, en del fackföreningsblad och nykterhetstidningar m. fl. Särskilda masspetitionslistor hafva medföljt Idun, Dagny och Social Tidskrift. Masspetitionslistan har dessutom varit införd om klipplista i Svenska Folket och Socialdemokraten.

Föreningen har under året låtit trycka ett nytt flygblad, N:o 6, »Lärdomar af den kvinnliga rösträttsrörelsen» af dr. L. Wahlström samt fru Holmgrens upprop i Idun som agitations-skrift vid namninsamlingen.

Från generaldirektör S. Wieselgren har föreningen som gåfva erhållit 950 exemplar af hans broschyr om kvinnans rösträtt till distribution.

För att intressera kvinnorna för deltagande i de kommunala valen, anordnade föreningen, i likhet med hvad som gjorts föregående år, valbyråar inom de olika valdistrikten, där upplysningar meddelades och valsedlar tillhandahölls. Dess-

*) Denna enquête har sedermera sammanförts och utgifvits såsom Stockholmsföreningens flygblad N:o 7. Se vidare litteraturförteckningen i slutet af årsberättelsen.

utom utdelades på offentliga möten och på annat sätt 2,000 circulär med uppmaning till kvinnorna att deltaga i de kommunala valen.

Den officiella siffran öfver deltagande i de kommunala valen 1906 är ännu ej känd, men år 1905 deltog 6,95 proc. af de röstberättigade kvinnorna i valen.

Såsom förslag till öfverläggningsämnen vid centralstyrelsemötet i januari 1907 beslöt styrelsen insända följande ämnen:

1:o Lämpligheten af kvinnans deltagande i de politiska valmötena (interpellationer till riksdagsmannakandidater.)

2:o Lämpligheten för rösträttsföreningarna af att återupptaga arbetet för frågorna om gift kvinnas äganderätt och om mannens målmansskap.

3:o Kvinnans kommunala valbarhet (stadsfullmäktige, landsting, kommunalnämnd, kyrkoråd m. m.).

Föreningen har under året haft omkring 30 ombud inom olika kårer och föreningar, hvilka haft till uppgift att skaffa medlemmar, insamla årsafgifterna, sprida broschyrer och väcka intresse för föreningens möten.

54. Strängnäs.

Bildad 14 februari 1906. Medlemsantal 34.

Ordförande: fru *E. von Heijne*. Centralstyrelsemedlem: fru *E. von Engeström*.

Föreningen bildades efter ett föredrag af professorskan Ann Margret Holmgren, hvars entusiasm och bevisföring voro oemotståndliga.

Styrelsen har under året sammanträdt 5, föreningen 2 gånger.

Föreningen har under hösten anordnat ett föredrag af seminarieadjunkten fru Velander, Skara, hvilket afhördes med största intresse.

Till hvarje kommunalt röstberättigad kvinna utsände styrelsen, med anledning af årets stadsfullmäktigval ett tryckt circulär med uppmaning att göra bruk af sin rösträtt. Meningen, som beledsagades af några praktiska vinkar och råd, följdes af 17 procent af de röstberättigade, hvaraf 5 funno sig personligen (af de manliga röstade vid tillfället 23 procent).

Tvåne namninsamlingsdagar hafva anordnats i och för masspetitionen. Dessa voro förberedda genom annons i stadens tidning och tillförde listorna 480 namn. Inalles äro i staden och orten insamlade 900 namn.

Opinionen för kvinnornas sak har alltifrån föreningens bildande varit i afgjordt stigande. Äfven stadens tidning har börjat »sadla om».

55. Strömstad.

Bildad 16 februari 1906. Medlemsantal 26.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fröken
Maria Almén.

Efter ett föredrag af fru Frigga Carlberg från Göteborg i november 1904, beslöt man att äfven i Strömstad bilda en förening för kvinnans politiska rösträtt. Denna konstituerades emellertid ej förrän den 16 februari 1906, då allmänheten var inbjuden till sammanträde i flickskolans lokal. Fröken M. Almén uppläste då ett sakrikt och intressant föredrag i den kvinnliga rösträttsfrågan af fröken Eva Rodhe, hvilket med intresse åhördes. Därefter valdes styrelse, bestående af fem medlemmar, och stadgar antogos, hvilka närmast ansluta sig till dem, som gälla för F. K. P. R. i Göteborg.

Sedan dess har föreningen sammanträdt åtskilliga gånger och företrädesvis genom utdelande af flygskrifter sökt att sprida intresset för kvinnorörelsen i vårt land.

56. Sundsvall.

Bildad 4 december 1903. Medlemsantal 155.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: banktjänstemannen fröken
Frida af Sandeberg.

Föreningen, hvilken under det gångna året arbetat i samma riktning som under de tvänne föregående, har varit lifligt verksam. Den har sökt väcka kvinnornas intresse för allmänna frågor samt vid olika tillfällen genom upprop i stadens tidningar uppmanat dem att använda sin kommunala rösträtt. Dessutom har föreningen intresserat ett stort antal medlemmar att på verksamt sätt deltaga i petitionsarbetet, och har inom Medelpad å petitionslistor under året insamlats 4,980 namn.

Förutom årsmötet i februari hafva anordnats diskussionsaftnar i mars och april. Vid dessa hafva behandlats följande ämnen: »Sömmerskornas lönefråga», med inledningsföredrag af fröken Elin Nilsson och »Frågan om mödrars rätt till anonymitet» med inledningsföredrag af fru A. Martell. I sistnämnda fråga gjorde föreningen ett uttalande, som innebar en protest.

mot upphäfvandet af denna lag, så framt den ej åtföljdes af en lag om modersskydd.

Med anledning af de vid årets riksdag framkomna motionerna för kvinnans politiska rösträtt afsändes tacksamhets-skrifvelser till samtliga motionärer. Likaså tillställde föreningen alla riksdagsmän, som yttrat sig i frågan om mödrars rätt till anonymitet, samt länets och stadens representanter sin resolution i nämnda fråga.

Vidare hafva möten hållits i september, oktober och december.

Vid oktobermötet höll fröken Elin Wahlqvist föredrag om Susan B. Anthony, och på mötet i december talade fröken Frida af Sandeberg öfver ämnet: »Kvinnan och stadsfullmäktiginstitutionen».

57. Söderhamn.

Bildad 9 december 1904. Medlemsantal 67.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fröken *Maria Larsson*.

Föreningen har under det gångna året fortsatt sin verksamhet i samma spår som under föregående år.

Vid ordinarie sammanträdet redogjorde ordföranden för Centralstyrelsemötet i Norrköping, och därpå följde diskussion om bästa sättet för insamling af namnunderskrifter till masspetitionen. Mötet enades om att genom platstidningarna och föreningsmedlemmarna sprida listor. Särskildt skulle sådana tillställas södra och sydöstra Hälsinglands präster och folkskollärare. Därefter delgaf en föreningsmedlem sina minnen och intryck från en Köpenhamnsresa under förra sommaren.

Vid höstmötet upplästes utdrag ur Wieselgrens utmärkta broschyr om befogenheten af politisk rösträtt för kvinnan, som kraftigt stärkte de närvarandes åsikt om saken. Därefter diskuterades lifligt, hvad som möjligen vidare kunde göras för namninsamlingen å masspetitionslistorna. Föreningen beslöt bland annat att använda s. k. klipplistor, som stadens samtliga tidningar välvilligt lofvat gratis insätta, och att hvarje föreningsmedlem skulle vara skyldig att draga försorg om att minst en lista blefve fulltecknad. Sågverken samt andra större platser i trakten skulle bearbetas genom särskildt utsedda, lämpliga personer. Totalsumman af insamlade namn var 1,358.

Genom föreningens försorg har under hösten föredrag hållits af dr Lydia Wahlström öfver ämnet: »Svensk kvinna inför

svensk lag». Dr Wahlströms föredrag, som åtföljdes af gemensamt samkväm å stadshotellet, bidrog kraftigt att höja intresset för kvinnornas sak.

Styrelsen, som under året haft 7 sammanträden, lät i början af januari till alla riksdagsmän utsända en skrifvelse med anhållan om, att de ville vid riksdagen väcka eller understödja motion om kvinnans politiska rösträtt på samma villkor som för män.

För kvinnornas deltagande i de kommunala valen har föreningen sökt verka och detta ej utan framgång, enär vid årets kyrkostämmor flera kvinnor, som aldrig förr öfvervarit en dylik stämma, infunnit sig personligen och afgifvit sina röster.

Föreningen står fortfarande i tacksamhetsskuld till Söderhamns flickläroverk, hvars lokal afgiftsfritt fått begagnas under det gångna året.

58. Södertälje.

Bildad 9 februari 1906. Medlemsantal 52.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: borgmästarinnan
fru *Ebba Pettersson*.

Under år 1906 höllos 3 styrelsesammanträden samt föreningens första årsmöte.

Namninsamling å petitionslistorna rörande politisk rösträtt för kvinnor bedrefs under det gångna året med det resultat, att till Södertälje rösträttsbyrå inkommo 658 namn.

Den 6 december hölls föredrag af fröken Emelie Rathou om kvinnans politiska rösträtt, efter hvilket föredrag flera nya medlemmar ingingo i föreningen.

Kommunalt röstberättigade kvinnor hafva uppmanats att deltaga i stadsfullmäktigvalen.

59. Tidaholm.

Bildad 15 maj 1906. Medlemsantal 45.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Hilda Öberg*.

Föreningen bildades efter ett intressant och medryckande föredrag af professorskan Ann Margret Holmgren. Redan vid det konstituerande mötet ingingo 58 medlemmar i föreningen.

Under år 1906 har styrelsen sammanträdt 4 och föreningen likaledes 4 gånger.

Efter det ordinarie sammanträdet i november anordnades samkväm med sång, deklamation och uppläsning ur det internationella organet för politisk rösträtt för kvinnor.

Föreningen har arbetat för masspetitionen och nått ett ganska godt resultat.

Föreningen prenumererar på den internationella tidskriften och har låtit anskaffa det internationella märket.

60. Trelleborg.

Bildad 5 maj 1906. Medlemsantal 53.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Lida Lundgren*.

Under året har föreningen sammanträtt 2 gånger.

Följande föredrag hafva hållits: af pastor Isberg om »Ogifta mödrar och deras barn» samt af fru Frigga Carlberg om »Politik och kvinnlig rösträtt».

Den 1 december anordnas en allmän namninsamlingsdag för masspetitionen.

61. Uddevalla.

Bildad 10 februari 1905. Medlemsantal 100.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gertrud Zachau*.

Vid riksdagens öppnande afsändes bref till samtliga riksdagsmän i båda kamrarna med anhållan, att de ville väcka eller understödja motion om politisk rösträtt för kvinna på samma villkor som för man.

I mars anordnades ett föredrag af dr Lydia Wahlström om »Kvinnans rättsliga ställning.»

I november anordnades ett samkväm, hvarvid upplästes dr Lydia Wahlströms uppsats »Kvinnobildning och universitetslif» samt en resumé öfver kvinnokongressen i Köpenhamn. Det är föreningens afsikt att anordna ännu några sådana samkväm under vinterns lopp, då intresset hörför tyckes vara ganska lifligt.

Vid stadsfullmäktigvalet i december uppmanade föreningen genom annons i stadens tidningar kvinnorna till deltagande, betonande deras såväl plikt som rättighet härtill. Ett mindre antal hörsammade uppmaningen.

För namninsamlingen till masspetitionen har arbetats efter bästa förmåga, men Bohuslän har visat sig vara hårdarbetad mark. För att på sistone sätta mer fart i insamlingen lät föreningen petitionslistor medfölja tidningen Bohuslänningen jämte ett upprop »Sveriges kvinnor inför afgörandet».

62. Umeå.

Bildad 24 november 1903. Medlemsantal 150.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: telegrafisten fröken
Ingeborg Öqvist.

Under år 1906 har föreningen fortsatt de sociala föreläsningar för ungdom, om hvilka beslut fattades under 1905. Dessa från »Centralförbundet för Socialt Arbete» förhyrda föredrag voro: »Settlementsidén och dess genomförande» och »Egnahemsfrågan»; föredragen voro ganska talrikt besökta.

Till alla riksdagens ledamöter afläts i januari skrivelse af följande innehåll: »Utan allt tvifvel kommer rösträttsfrågan före vid nu instundande riksdag, och den torde rättvisligen böra läsas på en gång i hela sin omfattning, således äfven frågan om kvinnans politiska rösträtt. Skälen för det rättvisa i kvinnans fordran på likställighet med mannen, äfven i fråga om politisk rösträtt, äro för ofta framställda och torde vara för Eder alltför välbekanta för att här behöfva upprepas, liksom ock att vi kvinnor djupt känna den orättvisa, som ligger i att vara utestängda från allt inflytande på den lagstiftning, som berör våra viktigaste liffsintressen. Umeåafdelningen af F. K. P. R. tillåter sig härmed att vördsamlingen hemställa, det Ni, herr Riksdagsman, villeväcka eller understödja motion om politisk rösträtt för kvinna på samma villkor som för man.»

Tvänne diskussionsaftnar hafva anordnats. Ämnena hafva varit: »Huru kunna vi bäst verka för att inom samhället väcka intresse för föreningens mål» och »Stadsfullmäktigkandidaterna».

Föreningen har haft sju sammanträden under året, hvilka stundom afslutats med samkväm. På föreningsmötena hafva föredrag hållits, bland annat af fröken Elin Sundelin om »Den kvinnliga rösträtten», af fröken Ellen Östrand om »Susan B. Anthony» samt af seminarieadjunkten fröken E. Middleton med ämne: »Hur en diskussion rätteligen bör föras», hvilket senare föredrag utgjorde ett sammandrag af redogörelsen för den internationella rösträttskongressen i Köpenhamn. Dessutom hafva uppläsningar förekommit ur Dagny, fru Stéenhoffs föredrag »Hvarför skola kvinnorna vänta?» och flygblad, som välvilligt sändts oss från andra rösträttsföreningar. För riksdagsfrågor, som rört våra intressen, har redogjorts. Ur den Internationella Bulletinen har fröken Sundelius öfversatt och uppläst hufvudsakliga innehållet. Föreningens sekreterare, fru Ester Lindgren, har till länets riksdags-

män sändt förfrågningar rörande deras personliga åsikt samt deras ställning till en eventuell motion vid instundande riksdag angående politisk rösträtt för kvinnor.

Den 11 december detta år skulle här i staden ett tiotal nya stadsfullmäktige tillsättas och 11 återväljas, hvarföre valet lifligt intresserade alla, och F. K. P. R. utlyste sammanträde för diskussion om valkandidaterna. En egen lista uppsattes och vann stor tillslutning, äfven af män. Kvinnorna deltog i valet med 24 procent.

Lokaltidningarna hafva i allmänhet varit tillmötesgående genom att öppna sina spalter för artiklar i rösträttsfrågan och sålunda varit oss ett godt stöd i arbetet att samla namn på listorna för kvinnornas masspetition. Resultatet blef 1,818 namn. Till rektor J. W. Lindgren står föreningen i största tacksamhetsskuld. Liksom föregående år hafva vi äfven i år fått använda den trefliga, särdeles lämpliga lokalen i Allmänna läroverkets hus.

63. Uppsala.

Bildad den 21 mars 1903. Medlemsantal 170.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Ellen Hagen*.

Föreningen har under detta år liksom under det föregående haft sina sammanträden å Hushållsskolans lokal och alltid afslutat dem med samkväm, hvarunder medlemmarne haft tillfälle att göra hvarandras bekantskap. Vid ett möte i april utgjorde två riksdagsfrågor föremål för diskussion, den första — folkskollärarkårens lönereglering — inleddes af lärarinnan fröken E. von Post, och efter diskussionen antogs följande resolution: »Hittills gällande bestämmelser angående folkundervisningen i riket samt aflöning åt lärare och lärarinnor vid folk- och småskolor innehålla den principen, att samma arbetsfordringar och samma pensionsförutsättningar berättiga till samma löneförmåner och samma pension. I den kungl. propositionen angående lönereglering för lärare vid folkskolor m.m. har man frånträdt denna princip, i det man visserligen — och det med rätta — fasthållit likställighet mellan lärare och lärarinnor i afseende på kompetens, arbete och pensionsförutsättningar, men föreslagit olika löneförmåner och olika lönebelopp.

Då de kvinnliga lärarnes arbetsförmåga och arbetsresultat från sakkunnigt håll vitsordats vara väl så behöfligt och fullt så framstående som de manliga lärarnes, är det icke staten värdigt att nedpressa de kvinnliga lärarnes löneförmåner.

Uppsala F. K. P. R. protesterar för den skull mot regeringens ifrågavarande proposition, för så vidt den afser lägre löneförhöjningar för lärarinnor än för lärare, och uttalar sin förhoppning, att riksdagen skall besluta bifall till motioner i ämnet, som häfda lika lön för lika arbete.»

Den andra frågan gällde ogift moders anonymitet. Efter en inledning af ordföranden och en längre diskussion beslöts enhälligt följande uttalande: »Då denna lagbestämmelse tillkommit i afsikt att i någon ringa mån utjämna den olika belägenhet, som på ifrågavarande område förefinnes för man och kvinna, och då den ogifta moderns ställning i samhället redan i och för sig är bekymmersam och svår samt det för öfrigt icke är utredt, att barnets kraf på modern icke skulle kunna tillgodoses utan att moderns namn prisgifves åt offentligheten, så torde intill dess en grundlig undersökning bestyrkt, att så icke kan ske samt i afvaktan på, att kvinnan tilldelas inflytande på lagstiftningsarbetet, med frågans afgörande kunna få anstå.»

Vid ett höstsammanträde hölls ett varmhjärtadt föredrag af fröken Anna Kleman om »Kvinnan och den sociala frågan», hvarvid särskildt framvisades, hvad kvinnorna i Australien och Nya Zeeland efter erhållet medborgarskap lyckats åstadkomma af reformering och ny lagstiftning.

Vid Centralstyrelsens årsmöte i Norrköping närvar fru E. Hagen, som där inledde diskussionen om masspetitionen samt om förslaget angående en »Kvinnornas dag». Vid ombudsmötet i oktober i Stockholm samt vid därtill anslutna uppvakningarna för konungen och statsministern representerades föreningen af fröken E. von Post och fru E. Hagen.

Hufvudparten af föreningens arbete under året har ägnats masspetitionen. Större delen af Uppland, d. v. s. själfva landsbygden, har därvid visat sig ytterst otillgänglig och likgiltig. En ofantlig skillnad uppvisa de orter — dock jämförelsevis få inom Uppland — där industrialismen och därmed jämsides gående arbetarrörelse brutit mark för medborgaranda och intresse för samhällsspörsmål. Masspetitionen har visat sig vara ett utmärkt medel att väcka den första tanken på kvinnornas verkliga ställning i samhället, och samtidigt med listorna har en mängd upplysningslitteratur i form af broschyrer och utrop blifvit spridd.

Föreningens ordförande, fru Ellen Hagen, har utom på olika platser i Uppsala hållit föredrag i Örebro, Göteborg, Halmstad, Hedemora och Skutskär. På de två senare orterna, där förening ej funnits, har sådan därefter kommit till stånd.

På den till länets riksdagsmän framställda förfrågan om deras ställning till kvinnornas rösträttskraf hafva tre af dem (I kam.) ej velat uttala sig. Af de öfriga sex är flertalet för frågan.

För kvinnornas deltagande i de kommunala valen har föreningen sökt verka genom uppmaningar på sina möten och genom upprop i tidningarna. I senaste stadsfullmäktigvalet deltog $8\frac{1}{2}$ proc. af de röstägande kvinnorna.

En föreningsmedlem, jur. dr. Elsa Eschelsson, har gifvit föreningen en betydelsefull hjälp genom en gåfva af 500 kr. för främjande af föreningens verksamhet.

64. Varberg.

Bildad 20 april 1903. Medlemsantal 61.

Ordförande under förra delen af året: fröken *Wilhelmina Malmström*,
under senare delen: fru *Elin Linder*. Centralstyrelsemedlem:
fru *Elin Linder*.

Vid årets början aflät styrelsen till rikets samtliga riksdagsmän en skrifvelse med begäran om väckande eller stödjande af motion om politisk rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män.

Vid årsmötet i mars redogjorde fru E. Linder för Centralstyrelsemötets i Norrköping förhandlingar. För att kunna planmässigt och med största möjliga framgång deltaga i arbetet för den af centralstyrelsen beslutade masspetitionen, beslöt föreningen vid samma tillfälle att indela staden i kretsar, till antalet lika med föreningens medlemmar.

Listor utdelades sedermera af styrelsen till hvarje medlem jämte anvisning å det för denna bestämda området. Vidare utsändes till landsbygden ett stort antal listor enligt öfverenskommelse med länets öfriga F. K. P. R. om området för hvars och ens verksamhet. Andra listor utlades hos kvinnliga handlande, och slutligen infördes i platstidningarna ett af fru Frigga Carlberg föreslaget upprop »Till kvinnor i västra Sverige» jämte hänvisning till Varbergs rösträttsbyrå för erhållande af listor. Till denna byrå, som föreståtts af fru E. Linder, hafva samtliga påtecknade listor återsändts, och kunde byrån vid årets och namninsamlingens slut anteckna siffran 1,600.

I slutet af april hölls ett offentligt föredrag af seminarieadjunkten dr Ch. Svanborg från Göteborg om »Amerikas kvinnor».

Vid sammanträde i november redogjorde föreningens sekreterare för det proportionella valsättet.

Efter öfverenskommelse med de båda öfriga halländska F. K. P. R. har föreningen interPELLERAT fem af länets riksdagsmän angående deras ställning till kvinnans politiska rösträtt. Af dessa har en underlåtit att ge sin mening tillkänna, under det de öfrigas svar uttryckt förståelse för frågan.

Under året hafva herrar stadsful mäktige för första gången i fattigvårdsstyrelsen invalt en kvinna, folkskollärarinnan fröken Olivia Andersson, redan 1904 af föreningen föreslagen såsom lämplig till denna post. Också kan detta val helt och hållet betraktas såsom en frukt af föreningens verksamhet.

Styrelsen har prenumererat å det i Rotterdam utgifna internationella organet för kvinnornas rösträttsfråga. Vidare hafva inköpts rösträttsmärken och utdelats broschyrer i rösträttsfrågan.

65. Vaxholm.

Bildad 26 november 1905. Medlemsantal 50.

Ordförande: öfverstinnan fru *Axeline Virgin*. Centralstyrelsemedlem: fröken *Gertrud Thorman*.

Styrelsen har under år 1906 haft 6 sammanträden. föreningen i sin helhet 1.

Föreningen har under året anordnat 2 föredrag, till hvilka allmänheten inbjudits.

Samlandet af namn till kvinnornas masspetition har bedrifvits med stor energi; resultatet har blifvit ungefär 500 namn. Som bidrag till arbetet för masspetitionen har insändts till professorskan A. M. Holmgren 10 kr.

Föreningen har till stadsfullmäktige inlämnat en skrivelse med begäran om iordningställandet af en klappbrygga i staden.

Till stadsfullmäktigvalet i december, då halfva antalet af stadsfullmäktiges ledamöter skulle omväljas på fyra år, bedrefs af föreningen en liflig agitation. Föreningen uppträdde med en egen lista med i det närmaste, samma utseende som arbetarpartiets i staden. Detta senare segrade, och torde man kunna säga, att det i någon mån har kvinnorna att tacka för framgången; nästan alla kommunalt röstberättigade kvinnor i Vaxholm begagnade sig nämligen af sin rösträtt.

Föreningen har anmält sig som prenumerant å den af »International Woman Suffrage Alliance» utgifna bulletinen.

66. **Visby.**

Bildad 17 september 1906. Medlemsantal 82.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Kerstin Wall*.

Bildandet af F. K. P. R. i Visby förbereddes genom ett föredrag af fröken Gertrud Adelborg med ämne: »Några synpunkter rörande kvinnans uppgift i samhället.»

Trots sin korta tillvaro har föreningen ett jämförelsevis stort medlemsantal och hoppas kunna under följande år vinna ytterligare anslutning och framför allt blifva i stånd att utvidga sin verksamhet, som, i anseende till den korta tiden och nödvändigheten att koncentrera arbetet på namnsamlingen till masspetitionen, nu varit tämligen begränsad.

Styrelsen har sammanträdt 4 gånger och föreningen i sin helhet 3 gånger. På de allmänna sammanträdena hafva utom på dagordningen stående val o. d. förekommit redogörelse för kvinnofrågans utveckling i allmänhet och särskildt för den kvinnliga rösträttsrörelsens ståndpunkt och vidare uppläsning af ett föredrag af fil. dr Lydia Wahlström med titel »Den svenska kvinnans rättsliga ställning.»

För att öka intresset inom länet för arbetet för ernående af politisk rösträtt för kvinnor, beslöt styrelsen på ett sammanträde i december månad att bedja länets tidningar intaga fru A. M. Holmgrens upprop i Stockholms tidningar rörande namnsamlingen och äfven någon del af den i Svenska Dagbladet intagna rösträttsenquäten.

Enligt Centralstyrelsens beslut har styrelsen vändt sig till länets riksdagsmän för att inhämta deras åsikt rörande frågan om kvinnans politiska rösträtt, men har ej ännu hunnit få svar på sin förfrågan.

Vidare har styrelsen genom ett upprop sökt förmå kommunalt röstberättigade kvinnor i Visby att delta i stadsfullmäktigvalen. Resultatet blef emellertid mycket obetydligt.

67. **Vänernborg.**

Bildad 6 december 1904. Medlemsantal 37.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Josefine Högvall*.

Under det gångna året har föreningen haft 3 möten och 3 samkväm samt ett offentligt föredrag af dr Lydia Wahlström från Stockholm.

Samlandet af namn till masspetitionen har tyvärr ej haft önskad resultat. Härvarande förening har i dec. månad inskickat 45 listor med tillsammans 478 namn.

Fortfarande äro de röstberättigade kvinnorna ointresserade för de kommunala valen, och deltagandet blir därför ringa.

68. Västervik.

Bildad 28 november 1904. Medlemsantal 56.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Gerda Assarsson*.

Under år 1906 hafva hållits 8 styrelsesammanträden, 8 föreningsmöten, ett offentligt diskussionsmöte, samt ett föreningsssamkväm. På diskussionsmötet var ämnet: »Bör kvinnan erhålla politisk rösträtt?»

I likhet med föregående år har föreningen genom mötesreferat och notiser i tidningarna sökt intressera allmänheten för sina syften.

Föreningen har arbetat för kvinnors deltagande i de kommunala valen.

För masspetitionen har bildats en rösträttsbyrå, som till landsorten utsändt 190 listor, af hvilka 34 återkommit mer eller mindre fulltecknade. Inom Kalmar län samlade namn uppgingo till 602.

Föreningen har för skolköksidéns förverkligande trädt i förbindelse med stadens nykterhetsvänner och med dessas samverkan anordnat en »Barnens dag», hvars halfva behållning tillfallit skolköksfonden. Vidare hafva för skolköket anordnats 3 arbetsmöten, däraf ett med diskussion öfver boken »Solidar».

69. Västerås.

Bildad 13 oktober 1906. Medlemsantal 102.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fru *Maja Strandberg*.

Efter ett öfvertygande och entusiasmerande föredrag af professorskan Ann Margret Holmgren bildades Västerås röst-rättsförening, den 67:de i ordningen, med ett medlemsantal af 67. Den har sedan ökat med 35 medlemmar.

Styrelsen, som utgöres af 9 personer, har haft 3 och föreningen 2 sammanträden.

En ganska liflig verksamhet har utvecklats under de 2½ månader, föreningen varit till. Största delen af denna verk-

samhet har kommit masspetitionen till del. Under en anordnad agitationsvecka samlades icke mindre än 2,000 namn inom staden. Stor offervillighet med afseende på tid och krafter lades i dagen af föreningens medlemmar, särskildt af arbetsklassens kvinnor. Vid årets slut hade föreningen samlat 2,594 namn, däraf en del från andra orter inom länet.

Föreningens första möte upptogs nästan uteslutande med att uppdelade staden i distrikt och att fördela dessa på medlemmarna i och för insamlande af namn på petitionslistorna. Vid andra mötet refererades fil. dr. Lydia Wahlströms bok: »Den svenska kvinnorörelsen». Därjämte hölls ett kortare föredrag öfver ämnet: »Om olika synpunkter i rösträttsfrågan och kvinnornas deltagande i kommunala val.» På detta följde diskussion. Föreningen uttalade sig lifligt för att de kommunalt röstberättigade kvinnorna skulle deltaga i de kommunala valen. Vid skolråds- och stadsfullmäktigvalen i december deltog också en del kvinnor, dels personligen, dels genom fullmakt.

Den 16 nov hölls ett offentligt föredrag af fru Emilia Broomé från Stockholm öfver ämnet: »Kvinnornas rösträtt i andra länder». Till föredraget hade särskildt stadsfullmäktige m. fl. kallats genom inbjudningskort. Publiken var visserligen ej så talrik, som man kunnat önska, men desto tacksammare. Det sakrika och intressanta föredraget skaffade föreningen fem nya medlemmar.

Platstidningarna hafva varit särdeles tillmötesgående och intagit notiser, artiklar och upprop. Deras tillmötesgående har varit mycket uppmuntrande, och nästan hvarje nummer har innehållit något af intresse för kvinnornas rösträttsfråga. Länets öfriga tidningar hafva likaledes intagit upprop o. d.

Skrifvelser hafva afsändts till länets riksdagsmän för att utforska deras ställning till frågan om kvinnans politiska rösträtt.

Den ekonomiska ställningen har hittills varit jämförelsevis god, dels beroende därpå att medlemmarna betalat hel årsafgift för den korta tid föreningen existerat, dels genom tecknade frivilliga bidrag till petitionskostnaden och kollekt vid fru Broomé's föredrag. För att ingen af ekonomiska skäl skulle afhålla sig från att ingå i föreningen, sattes årsafgiften till 1 kr. eller 50 öre. Vederbörande få då själfva afgöra, hvilket de anse sig hafva råd att betala. Inkomsterna hafva användts till lokal, annonser, affischer m. m.

Såväl föredrag som sammanträden hafva hållits i godtempierlokalen.

70. Växiö.

Bildad 30 december 1906. Medlemsantal 95.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fil dr fru *Gulli Petrini*.

Styrelsen har liksom under föregående år anordnat s. k. diskussionsaftnar, då något kortare föredrag af en eller annan föreningsmedlem hållits, t. ex. i fattigvårdsfrågan, om de engelska kvinnornas deltagande i parlamentsvalen i England, o. s. v. Dessutom har ett föredrag om Köpenhamnskongressen hållits af fru Tonning från Ronneby.

Ett ganska intensivt arbete har nedlagts i och för spridandet af listor för underskrifter till kvinnornas masspetition. Antalet namnunderskrifter uppgår till 824.

Till länets samtliga riksdagsmän sändes vid årets början från styrelsen en vördsam anhållan om, att de ville väcka eller understödja motion om rösträtt för kvinnor på samma villkor som för män.

71. Åmål.

Bildad 5 oktober 1906. Medlemsantal 30.

Ordförande: skolföreståndarinnan fröken *Louise Heurlin*. Centralstyrelsemedlem: folkskollärarinnan fröken *Emma Beckman*.

Den 5 oktober 1906 hölls i Åmål af fru Ann Margret Holmgren ett föredrag om kvinnans politiska rösträtt. Omedelbart efter föredraget antecknade sig tjugutvå kvinnor för bildande af en förening för kvinnans politiska rösträtt.

Föreningen har sammanträdt en gång i månaden, och dessutom har styrelsen haft sammanträde två gånger.

Föreningens verksamhet har hittills bestått uti att samla namn på petitionslistorna. Därjämte har den i lokalpressen infört upprop, och vid föreningens senast hållna sammanträde fattades beslut om att tid efter annan i stadens båda tidningar återgifva några af de uttalanden i kvinnornas rösträttsfråga, hvilka varit införda i Svenska Dagbladet.

72. Örebro.

Bildad 13 maj 1903. Medlemsantal 153.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: fröken *Vienna Mesterton*.

Under år 1906 hafva anordnats 12 styrelsesammanträden och 8 föreningsmöten, hvarvid för föreningen viktiga frågor behandlats.

Den 22 februari hade föreningen årsmöte å K. F. U. K:s lokal, hvarvid fröken Anna Borgström lämnade en redogörelse för Centralstyrelsens årsmöte i Norrköping. Tillika gafs en skildring af några af de mera framstående representanterna: frökne Anna Whitlock och Gertrud Adelborg, professorskan Holmgren, fru Frigga Carlberg m. fl. Den 27 april anordnades ett samkvämsartadt föreningsmöte å lilla hotellsalongen, hvarvid ordföranden gaf en resumé öfver i riksdagen väckta motioner rörande såväl kvinnans politiska rösträtt som andra för kvinnan betydelsefulla förslag. Vidare diskuterades fattigvårdsfrågan och uttalades med värme önskvärdheten af, att kvinnan i sinom tid blefve invald i den legala fattigvården samt betonades kraftigt, att kvinnorna borde närvara vid stadsfullmäktiges sammanträden. Åt styrelsen uppdrogs att, med anledning af från socialdemokratiska kvinnoklubben inkommet förslag att deltaga i demonstrationståget 1 maj, därpå lämna ett afböjande svar.

Föreningen har under året anordnat följande diskussioner och offentliga föredrag: den 8 mars diskussionsmöte med »Den legala fattigvården» till ämne. Mötet, som räknade omkring 80 deltagare, såväl kvinnor som män, öppnades af v. ordföranden. Frågans inledare, kyrkoherden Kastengren, ledde därefter diskussionen. Följande resolution fattades: »Mötet uttalar såsom sin öfvertygelse, att det skulle lända både de fattiga och samhället till fromma, om den kommunala fattigvården snarast möjligt omorganiserades efter det s. k. Gäfle- eller Elberfeldsystemet.» Den 22 mars föredrag med ämne: »Hvad kvinnan väntar af politisk rösträtt» af doktorinnan J. Velander från Skara. Talrikt auditorium, såväl kvinnor som män. Den 29 april föredrag å Arbetarföreningen och den 30 april möte med föredrag af fru Ellen Hagen. Den 6 november hade styrelsen i likhet med föregående år, och under medverkan af för saken intresserade, anordnat en synnerligen lyckad fosterländsk fäst. Den 19 november föredrag om »Kvinnans rösträtt i andra länder» af fru Emilia Broomé.

Styrelsen har för öfrigt vidtagit följande åtgärder: för masspetitionslistor nas spridande hafva anskaffats och utsändts omkring 2,000 listor till lämpliga personer inom länets alla socknar; i platstidningarna hafva ofta insatts »upprop» med kraftig maning till alla kvinnor att sprida listorna och att på bästa sätt verka för namnsamlingen. Den 4 oktober anordnades en namnsamlingsdag med godt resultat. Klipplista har afgiftsfritt införts i en af stadens tidningar.

Med anledning af stadsfullmäktigvalet har styrelsen utsändt tryckta cirkulär jämte formulär till fullmakt till alla föreningsmedlemmar och andra kommunalt röstberättigade kvinnor samt samtidigt låtit trycka 2,000 exemplar valsedlar att därvid användas. Sekreteraren har lämnat tidningarna refererat från föreningens alla sammanträden, äfvensom ett utförligare från internationella kvinnokongressen i Köpenhamn. Tidningsreferat hafva äfven sändts till Arboga och Nora F. K. P. R. Till stadens riksdagsman har under ett pågående föreningsmöte afsändts telegrafisk hälsning. Till motionären P. Pehrsson och riksdagsmännen i Första kammaren har med anledning af en vid årets riksdag väckt motion angående ogift moders anonymitet enligt föreningens beslut afsändts en resolution.

Sekreteraren har till V. U. insändt till rösträttsbyrån inkomna 238 petitionslistor, upptagande 3,004 namn.

73. Östersund.

Bildad 14 december 1903. Medlemsantal 60.

Ordförande och centralstyrelsemedlem: skolföreståndarinnan fröken *Alma Renborg*.

Styrelsen har sammanträdt 7 gånger, föreningen 3, däraf ett offentligt möte.

Vid årsmötet lämnade ordföranden redogörelse för Centralstyrelsemötet i Norrköping och vid ett senare möte en berättelse från kvinnliga rösträttskongressen i Köpenhamn jämte en kortare framställning af den kvinnliga rösträttsfrågans närvarande läge.

Föredrag har i början af året hållits af dr Lydia Wahlström öfver ämnet: »Bör det offentliga lifvet längre undvara kvinnan?» Detta mottogs med allmän sympati.

Länets riksdagsmän hafva interPELLERATS, dels muntligen dels skriftligen, angående deras ställning till kvinnans politiska rösträtt och frågans lösning, och därjämte hafva till dem samt till en af Första och en af Andra kammarens riksdagsmän inom öfriga län uppmaning utgått att behjarta kvinnornas kraf på medborgarrätt.

I öfrigt har föreningens verksamhet under året hufvudsakligen koncentrerats på namninsamlingen, för hvilken efter dr Wahlströms fördrag intresset inom samhället blef rätt lifligt, och arbetet sköt god fart, men lyckades man ej trots energiska ansträngningar vinna den allmänna anslutning, som början ingaf förhoppning om. Kanske detta delvis är att tillskrifva

de ogynnsamma kommunikationer, som här råda, och som göra ett personligt arbete utåt landsbygden svårt. Cirka 8,000 listor hafva jämte flygskrifter spridts i staden och länet, dels genom bref till yrkesutöfvande kvinnor på landsbygden, dels, och detta till större delen, såsom tidningsbilagor. Ett offentligt möte har anordnats, och härtill hafva särskildt inbjudits alla kvinnliga korporationer inom staden.

Genom listorna har ett större antal föreningsmedlemmar erhållits.

Centralstyrelsens medlemmar. 1907.

Arboga	Fröken Carolina Falk. ¹
»	Fru Berta Bergman-Rosander. ²
Arvika	Fru Anna Wretman-Lindström. ¹
»	Fru Elisabeth Lander. ²
Edsvalla	Fru Ida Johansson. ¹
»	Fru M. Spik. ²
Eksjö	Fröken Hilda Löfgren. ¹
Engelholm	Fru Sofi Lindstedt. ¹
»	Fröken Ellen Wester. ²
Eslöf	Fröken Emilia Lindquist. ¹
Falkenberg	Fru Eliza Björck. ³
Falun	Fröken Valborg Olander. ¹
»	Fröken Elin Lundewall. ²
Filipstad	Fröken Ottilia Marin. ¹
»	Fröken Alma Rundberg. ²
Gellivare	Fru Anna Hellborn. ¹
Grängesberg	Fru Emma Giliusson. ¹
Gäfle	Fru Anna Björk. ¹
»	Fröken Carolina Själander. ²
Göteborg	Fru Frigga Carlberg. ¹
»	Fru Helen Sjöstedt. ²
Halmstad	Fröken Anna Ljungberg. ¹
»	Fröken Frida Billing. ²
Hedemora	Fru Maria Bergendal. ¹
»	Fru Hilda Trotzig. ²
Hudiksvall	Fröken Ebba Sundholm. ¹
Hvetlanda	Fru Elin Sundell. ¹
»	Fru Anna Nylén. ²
Hälsingborg	Fru Kristina Borg. ¹
»	Fröken Nanny Palmkvist. ²
Härnösand	Fru Linnéa Bucht. ¹
»	Fröken Augusta Olson. ²
Hörby	Fru Karen Langenheim. ¹
»	Fröken Ulrika Svensson. ²
Jönköping	Fru Ragnhild Spånberg. ¹
»	Fröken Ada Höglund. ²
Karlshamn	Fröken Thea Hökerberg. ¹
»	Fröken Ida Schmidt. ²
Karlskrona	Fröken Sigrid Kruse. ¹
»	Friherrinnan Ebba Palmstierna. ²
Karlstad	Fru Gerda Hellberg. ¹
»	Fröken Sofia Svensson. ²
Katrineholm	Fru Elin Rylander. ³
Kil	Fröken Ottilia Fryklind. ¹
»	Fru Mathilda Siktberg. ²
Kiruna	Fröken Ester Kriström. ³

¹ Äfven föreningsordförande.

² Suppleant.

³ Ordförande se sid. 79.

Kisa	Fröken Ingeborg Sjögren. ¹
Kopparberg	Fröken Maja Forsslund. ¹
»	Fröken Maja Fogelqvist. ²
Kristianstad	Fröken Anna Möller. ¹
»	Fru Ella Billing. ²
Kumla	Fröken Kerstin Andersson. ¹
»	Fru Sigrid Thermænius. ²
Landskrona	Fröken Gunhild Linder. ¹
»	Fröken E. Nennes. ²
Lidköping	Fröken Maria Eriksson. ¹
»	Fröken Maria Bouvin. ²
Lindesberg	Fröken Agnes Zetterström. ¹
Linköping	Fröken Jenny Wallerstedt. ¹
»	Fru Willy Sjödin. ²
Ludvika	Fru Fejan Forsslund. ¹
Lund	Fröken Hilma Borelius. ¹
»	Fru Anna Wicksell. ²
Lyceby	Fröken Hildegard Larsson. ¹
»	Fröken Adèle Wiebe. ²
Malmö	Fröken Naëmi Uddenberg. ³
»	Doktor Sofia Holmgren. ²
Mariestad	Fru Andriette Florén. ¹
Mjölby	Fröken Jenny Käll. ¹
Mölnbo	Fröken Anna Lindgren. ¹
»	Fru Hulda Holmberg. ²
Nora	Fröken Alfhild Cnattingius. ¹
»	Fru Anna Pettersson. ²
Norrahammar	Fru Hilvi Lorén. ¹
»	Fru Alma Andersson. ²
Norrköping	Fröken Hilma Söderberg. ¹
»	Fru M. Nordensson. ²
Norrälje	Fru Anna Humble. ¹
»	Fru Emma Robbert. ²
Nyköping	Fru Sophie Boström. ³
»	Fröken Ingrid Öström. ²
Ronneby	Fru Augusta Tonning. ¹
»	Fru Karin Norrman. ²
Seffie	Fru Hanna Hesselbom. ¹
Skara	Fru Jenny Velander. ¹
Skutskär	Fröken Adolfina Eriksson. ¹
»	Fröken Augusta Hammarström. ²
Sollefteå	Fröken Anna Åkerberg. ¹
»	Fröken Augusta Wigert. ²
Stockholm	Fröken Anna Whitlock.
»	Fröken Signe Bergman.
»	Doktor Lydia Wahlström. ¹
Strängnäs	Fru Ebba v. Engeström. ¹
»	Fru A. Widebeck. ²
Strömstad	Fröken Maria Almén. ¹

¹ Äfven föreningsordförande.

² Suppleant.

³ Ordförande se sid. 79.

Sundsvall	Fröken Frida af Sandeberg.*
»	Fröken Anna Lörgren. ²
Söderhamn	Fröken Maria Larsson. ¹
»	Fru Ellen Sonesson. ²
Södertälje	Fru Ebba Pettersson. ¹
Tidaholm	Fru Hilda Öberg. ¹
»	Fröken Olga Nyman. ²
Trelleborg	Fru Lida Lundgren. ¹
Uddevalle	Fru Gertrud Zachau. ¹
»	Fru Tyra Berghman. ²
Umeå	Fröken Ingeborg Öquist. ¹
»	Fröken E. Sundelius. ²
Uppsala	Fru Ellen Hagen. ¹
»	Fröken Lisa von Post. ²
Varberg	Fru Elin Linder. ¹
»	Fröken Wilhelmina Malmström. ²
Vaxholm	Fru Axeline Virgin. ¹
»	Fru Alma Lénström. ²
Visby	Fröken Olga Andersson.*
»	Fröken Jenny Hallin. ²
Vänersborg	Fru Anna Lindskog. ¹
Västervik	Fru Gerda Assarsson. ¹
»	Fru Anna Ohman. ²
Västerås	Fru Maja Strandberg. ¹
»	Fru Ruth Edström. ²
Växiö	Fru Gulli Petrijni. ¹
»	Fröken Stina Åkerstén. ²
Åmål	Fröken Emma Beckman.*
Örebro	Fröken Vienna Mesterton.
»	Fröken Ella Löwegren. ¹
Östersund	Fröken Alma Renborg. ¹
»	Fru H. Kramer-Hallström. ²

Landsföreningens resetalare:

Fru A. M. Holmgren, Stockholm.

Falkenberg, ordförande:	Fru Frida Ånström.
Katrineholm, »	Fröken Hilda Malm.
Kiruna, »	Vakant.
Malmö, »	Fröken Stina Hellgren.
Nyköping, »	Fru Elna Cullberg.
*Sundsvall, »	Fröken Elin Wahlquist.
*Visby, »	Fröken Kerstin Wall.
*Åmål, »	Fröken Louise Heurlin.

¹ Äfven föreningsordförande.

² Suppleant.

Litteratur:

Skrifter utgifna af Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt:

- N:o I, Till Regeringen från svenska kvinnor ingifna skrivelser
Rösträttsfrågan 1905—1906 (—: 50) —: 25
- » II, Gustaf A. Aldén: Hvilka svenska kvinnor äga kommunal rösträtt? (pr 1,000 ex.) 6: —
- Ann Margret Holmgren: Strödda intryck från den Internationella kvinnorösträttskongressen i Köpenhamn —: 10
- Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm flygblad:
- N:o 1, Natanael Beskow: Till frågan om kvinnans politiska rösträtt —: 05
- » 2, Anna Whitlock: Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt —: 10
- » 3, Hilma Borelius: Hvarför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigadt? —: 10
- » 4, Lydia Wahlström: Principerna för kvinnans rösträtt .. —: 10
- » 5, Anna Whitlock: Hur bör den svenska kvinnan bereda sig för den politiska rösträtten? —: 05
- » 6, Lydia Wahlström: Lärdomar af den kvinnliga rösträttsrörelsen —: 10
- » 7, Några manliga inlägg i den kvinnliga rösträttsfrågan. Införda under rubriken »Kvinnornas rösträttsfråga. En enquête » i Svenska Dagbladet den 23—30 nov., 1, 17, 20, 23, 28 dec. 1906 —: 15
- Minneslista —: 03
- Georg Stjernstedt: Den svenska kvinnans rättsliga ställning(—:75)—: 60
- Gustaf A. Aldén: Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter —: 10
- Lydia Wahlström: Den svenska kvinnorörelsen(—: 45) —: 40
- Frida Stéenhoff: Hvarför skola kvinnorna vänta? —: 10
- S. Dahlbäck: Allmän rösträtt för män och kvinnor enligt hr Lindhagens förslag —: 10
- Sigfrid Wieselgren: Om kvinnans politiska rösträtt..... —: —

Ofvanstående flygblad och broschyrer kunna rekvireras hos Landsföreningens sekreterare, adr. 4 Arsenalsgatan, Stockholm.

Vid rekvisition af minst 100 ex. af flygbladen N: ris 1—7 lämnas 25 procents rabatt.

Skrifter utgifna af centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt N: ris I, II äro utgifna å Björck och Börjessons förlag, Stockholm.

